

Operationele Standaard Veilig werken Woonbedrijf

Universiteit Utrecht
Directie Vastgoed & Campus,
Veiligheid & Milieu
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(Postbus 80125, 3508 TC Utrecht)

Datum	: 18 januari 2022
Opsteller	: Jeroen van Kempen
Gecontroleerd	: Leo van den Berg
Status	: Definitief
Versie	: 2.1

Inhoudsopgave

1	Documentgegevens	5
1.1	Begrippenlijst	5
1.2	Revisiebeheer	6
2	Inleiding	7
2.1	Doel	7
2.2	Beleid Veilig werken Woonbedrijf	7
2.3	Toepassingsgebieden en randvoorwaarden	8
2.3.1	Bouw- en onderhoudslocaties	8
2.3.2	Faculteiten	8
2.3.3	ARBO en Veiligheid praktische zaken (intranet)	8
2.4	VCA-certificering (Veiligheid Checklist Opdrachtnemers)	8
2.5	Werkvergunningen	8
2.6	Werkplan	9
2.7	Handleiding stappenplan V&G voor Opdrachtgevers	9
3	De Golden Rules of Safety	11
3.1	Aanspreken	11
3.2	Last minute risico analyse	11
3.3	Elektrische installaties	11
3.3.1	Algemeen	11
3.3.2	Werkzaamheden aan elektrische laagspanningsinstallaties	11
3.3.3	Inspectie en testen	12
3.3.4	Minimum vereisten	12
3.4	Veiligstellen	12
3.4.1	Veiligstellen met Lockout /Tagout /tryout procedures (LOTOTO)	12
3.4.2	Veiligstellen installaties, overdracht en verantwoordelijkheid	13
3.5	Besloten ruimten	13
3.5.1	UU Definitie	13
3.5.2	Vergunning tot betreding van een besloten ruimte	13
3.5.3	Minimumvereisten	13
3.6	Heet Werk	14
3.6.1	Definitie heet werk	14
3.6.2	Heet werk vergunningen	14
3.6.3	Minimumvereisten	14
3.7	Werken op hoogte	15
3.7.1	Persoonlijke valbeveiliging	15
3.7.2	Ladders	15
3.7.3	Minimum vereisten	15
3.7.4	Vallende voorwerpen	16
3.7.5	Platte laadbakken van vrachtwagens	16
3.7.6	Werken met Hoogwerkers	16
3.7.7	Het bouwen en afbreken van steigers	17
3.8	Werkzaamheden in laboratoria	18
3.9	Persoonlijke beschermingsmiddelen	18
3.9.1	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)	18
3.9.2	Kleding voorschriften	19
3.10	Graaf werkzaamheden	19
3.10.1	Algemeen	19
3.10.2	Vergunning voor graafwerkzaamheden en grondboringen	19
3.10.3	Beheersmaatregelen tijdens graafwerkzaamheden	19
3.10.4	Minimumvereisten	19
3.11	Roken, gebruik alcohol, drugs en medicijnen	20
3.11.1	Roken	20
3.11.2	Drugs, alcohol en medicijnen	20
3.12	Beperken overlast	20
3.12.1	Utrechts Bouwveiligheidsplan	20
3.13	Schone omgeving	20
3.13.1	Plaagdierbestrijding	21

3.14	Hijzen of heffen	21
3.14.1	Minimumvereisten	21
3.14.2	Hijsplannen	21
3.14.3	Graafmachines als hijskraan gebruiken	22
3.14.4	Gebruik van heistellingen	22
3.14.5	Inspectie van hijsgereedschappen	22
3.15	Alleen werken	23
4	Veiligheid	24
4.1	Algemeen	24
4.1.1	Gedragscode medewerkers	24
4.1.2	Radio's en elektronische apparatuur	24
4.1.3	Fotografische apparatuur	24
4.1.4	Communicatie	24
4.2	Asbest	25
4.2.1	Minimumeisen	25
4.3	Startwerkvergadering (aan begin project)	25
4.4	Dagstart (dagelijks tijdens project)	25
4.5	Toolbox	26
4.6	Bouwplaats introductie en training voor VGM	26
4.6.1	Veiligheidsinstructiefilm Opdrachtgever	26
4.6.2	Project specifieke instructie Opdrachtnemer	26
4.6.3	Training en instructie	27
4.7	Bouwelektra	27
4.8	Voorschrift veiligheidsmarkeringen	28
4.8.1	Algemeen	28
4.8.2	Toepassing type veiligheidsmarkering	28
4.8.3	Veiligheidssignalering	29
4.8.4	Sparingen in vloeren en muren	29
4.9	Standaard bouwplaatsregels	30
5	Milieu	31
5.1	Gevaarlijke stoffen	31
5.1.1	Inventarisatie van gevaarlijke (afval) stoffen	31
5.1.2	Opslaglocaties	31
5.1.3	Labels voor opslag	32
5.1.4	Persoonlijke Beschermings Middelen (PBM) (chemische stoffen)	32
5.1.5	Noodvoorzieningen en -apparatuur	32
5.2	Watermanagement	32
5.2.1	Onttrekken en lozen van grondwater	32
5.3	Luchtkwaliteit	33
5.3.1	Afzuiging en filtratie	33
5.3.2	Verbetering van de ventilatie	33
5.3.3	Luchtreinigers	33
5.3.4	Uitlaatgassen	33
5.4	Stofbestrijding	33
5.5	Geluidsbeheersing	34
5.6	Verkeersmanagement	35
5.7	Beheer van afval en gevaarlijk afval	36
6	Security en toegangsregelingen	37
6.1	Toegangsregelingen	37
6.2	Security	37
6.3	IT-Security	37
7	Calamiteitenplan	38
7.1	Bedrijfshulpverlening	38
7.1.1	Calamiteitenplan van de Opdrachtnemer	38
8	Registreren van ongevallen, bijna-ongevallen of gevaarlijke situaties	39

9	Handhaving van V&G en disciplinaire acties	40
10	Bijlagen	41

1 Documentgegevens

1.1 Begrippenlijst

In deze Operationele Standaard wordt onder de volgende begrippen verstaan:

Bouwlocatie	Een afgebakend gebied of ruimte(n) waar bouw of verbouwingswerkzaamheden plaats vinden.
Exploitatie	Het draaiend houden van de Universiteit Utrecht.
Gebouw	Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.
Object	Elk bouwwerk niet bedoeld voor bewoning.
Onderhoudslocatie	Een afgebakend gebied of ruimte(n) waar onderhoudswerkzaamheden plaats vinden.
Operatie	Alle benodigde activiteiten om dagelijks aan de klantvraag te kunnen voldoen.
Opdrachtgever	De Universiteit Utrecht.
Opdrachtnemer	Een natuurlijk- of rechtspersoon die op basis van een overeenkomst een dienst, levering of werk uitvoert. Hieronder vallen tevens de voor de uitvoering van deze overeenkomst in te schakelen personeelsleden en/of hulppersonen en onderaannemers, welke onder zijn verantwoordelijkheid een deel van de overeenkomst zullen uitvoeren.
Risico	Is de kans dat een potentieel gevaar resulteert in een daadwerkelijk incident en de ernst van het letsel of de schade die dit tot gevolg heeft. Het betreft alle risico's die kunnen voortvloeien uit een dienst, levering of werk.
Taak Risico Analyse (TRA)	is een beoordeling van gevaren die bij de uitvoering van een taak kunnen optreden. Beheersmaatregelen kunnen nodig zijn om de risico's terug te brengen tot een acceptabel niveau.
UU	Universiteit Utrecht
Werkvergunning	Document dat ter goedkeuring bij Opdrachtgever wordt ingediend en waarin de voorwaarden worden vastgelegd voor het veilig uitvoeren van werkzaamheden, zodat lichamelijk letsel en materiële schade voorkomen kunnen worden.
Woonbedrijf	De directies Vastgoed en Campus (V&C) en het Facilitair Service Centrum (FSC) vormen gezamenlijk het woonbedrijf en zijn verantwoordelijk voor alle bouw- en onderhoudslocaties op de Universiteit Utrecht.
Werkvergunningensysteem	De (software) tool waarin werkvergunningen worden aangevraagd, opgesteld, uitgegeven, afgesloten en gearhiveerd worden.

1.2 Revisiebeheer

Versie	Datum	Gewijzigd	Auteur
0.1	31 maart 2021	Ontwerp versie	L.W. van den Berg
1.0	3 juni 2021	Diversen	L.W. van den Berg
2.0	3 November 2021	Structuur en diversen	L.W. van den Berg
2.1	18 januari 2022	Opm. klankbordgroep	L.W. van den Berg

2 Inleiding

2.1 Doel

Het doel van deze Operationele Standaard is om de belangrijkste aandachtspunten en vereisten met betrekking tot Veilig werken Woonbedrijf van de Universiteit Utrecht uiteen te zetten en de middelen voor het Veilig werken te formuleren. Deze Operationele Standaard is ontwikkeld met behulp van best practices en ervaringen uit andere programma's. De Operationele Standaard is van toepassing op alle bouw- en onderhoudslocaties en geldt voor alle medewerkers van het Woonbedrijf, Leveranciers, Opdrachtnemers en onderaannemers. Het maakt hierbij niet uit of het een werk, levering of dienst betreft. Tevens houdt deze Operationele Standaard rekening met de doorgaande exploitatie en operatie van het Onderwijs en Onderzoek waarbij de veiligheid van studenten, medewerkers en bezoekers een prominente rol speelt. Deze Operationele Standaard maakt deel uit van de contractuele afspraken die zijn opgesteld tussen de Opdrachtnemers en de Universiteit Utrecht en moeten worden geïmplementeerd voor alle werkzaamheden die in het kader van een bouw- of onderhoudsactiviteiten worden ondernomen.

Deze Operationele Standaard ontslaat de bovengenoemde partijen niet van hun verantwoordelijkheid om te allen tijde te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Bij eventuele tegenstrijdigheden tussen de Operationele Standaard en de wet- en regelgeving prevaleert in beginsel de wet- en regelgeving, tenzij de Operationele Standaard een strengere beheersingsmaatregel en/of eis stelt. In dat laatste geval prevaleert de Operationele Standaard.

2.2 Beleid Veilig werken Woonbedrijf

De VGM-normen in deze Operationele Standaard zijn afgeleid van het 'Beleid Veilig werken Woonbedrijf'. Met dit beleid geven de directies van het Woonbedrijf richting aan Veiligheid, Gezondheid en Milieu. Dit Beleid vormt de basis voor de doelen en (verbeter)acties van het Woonbedrijf op het gebied van Gezondheid, Veiligheid en bescherming van het Milieu. De volgende onderwerpen worden in het beleid Veilig werken Woonbedrijf behandeld en zijn ook de basis van dit document:

- Verantwoordelijkheid – aangezien het creëren van een veilige werkomgeving de verantwoordelijkheid is van alle betrokkenen, moet iedereen zich houden aan de VGM-regels en in actie komen als zich problemen voordoen;
- Opdrachtgeverschap – hoewel de primaire verantwoordelijkheid hiervoor bij de Opdrachtnemer zelf ligt, is het Woonbedrijf zich ervan bewust als opdrachtgever van werkzaamheden zelf ook verplichtingen te hebben om te zorgen dat de werkzaamheden zo veilig mogelijk worden uitgevoerd. Immers Opdrachtgever heeft de kennis van zaken en is op de hoogte van wat er op Universiteit Utrecht speelt als het gaat om veiligheid;
- Voortdurende verbetering – open en duidelijke communicatie over VGM-prestaties is essentieel voor voortdurende verbetering, evenals het actief delen van geleerde lessen;
- Veiligheidscultuur – het Woonbedrijf werkt actief aan een 'veiligheidscultuur' en moedigt iedereen aan om incidenten of letsel tijdens het werk te melden zonder straf te hoeven vrezen;
- Samenwerking – het Woonbedrijf verwacht dat de verschillende partijen op een projectlocatie samenwerken en overeenstemming bereiken over een duidelijke coördinatiestructuur voor veiligheid, aangezien veiligheid een gezamenlijke inspanning vereist.

2.3 Toepassingsgebieden en randvoorwaarden

2.3.1 Bouw- en onderhoudslocaties

Binnen de UU maken we onderscheid in verschillende type bouw- en onderhoudslocaties:

- 1- Nieuwbouwlocatie - kenmerkend is dat deze volledig vrijstaand of aangebouwd wordt ten opzichte van andere gebouwen. Voor het bouwen is geen werkvergunning nodig, maar wel een goedgekeurd Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM)-plan. Voor het bouwrijp maken is wel een werkvergunning nodig.
- 2- Leegstaande (renovatie) bouw- of slooplocatie - kenmerkend is een bestaand gebouw dat in zijn geheel buiten gebruik is gesteld. Hiervoor is geen werkvergunning nodig maar wel een goedgekeurd VGM-plan.
- 3- Bouwlocatie in een ingebruik zijnde gebouw - voor het geheel of gedeelte buiten gebruik stellen van gebouwen en/of installaties is een goedgekeurd VGM-plan nodig en er zijn werkvergunningen nodig om installaties veilig te stellen en/of af te koppelen.
- 4- Bouw- en onderhoudslocaties in gebruik zijnde gebouwen - hiervoor geldt een werkvergunningplicht indien het uitvoeren van werkzaamheden risico's met zich meebrengt.

In alle bovengenoemde bouw en onderhoudslocaties dienen risico's aantoonbaar beoordeeld te worden met behulp van de risicomatrix.

2.3.2 Faculteiten

Werkzaamheden die worden verricht in het primaire proces ten behoeve van onderwijs en onderzoek maken geen deel uit van de Operationele Standaard. Faculteiten hebben hiervoor eigen procedures en regels.

2.3.3 ARBO en Veiligheid praktische zaken (intranet)

Voor medewerkers van het Woonbedrijf van de UU kan een beroep gedaan worden op Arbo en veiligheid zoals beschreven op intranet onder praktische zaken. Het betreft hier regelgeving die Universiteit breed van toepassing is.

2.4 VCA-certificering (Veiligheid Checklist Opdrachtnemers)

Medewerkers die op bouw- of onderhoudslocaties werkzaamheden uitvoeren, moeten over een van de volgende certificaten beschikken:

- Werknemers: VCA Basis (B-VCA) of gelijkwaardig;
- Leidinggevenden en management: Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden VCA (VOLVCA) of gelijkwaardig.

De Opdrachtnemer controleert of medewerkers (inclusief die van onderaannemers) in het bezit zijn van een geldig VCA certificaat. Medewerkers die deze bewijzen niet kunnen tonen hebben geen toegang tot de bouw- of onderhoudslocatie van de Universiteit Utrecht. De geldigheidsduur van de afzonderlijke VCA-nummers kan worden gecontroleerd in de openbare database <https://cdr.ssvv.nl/>.

2.5 Werkvergunningen

De Opdrachtnemer dient het reguliere werkvergunningsproces van Het Woonbedrijf te volgen, zie bijlage 1.

Er mogen nooit bouw-, herstel- of sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd zonder:

- De vereiste bouw-, sloop- en milieuvergunningen;
- Voorafgaande schriftelijke toestemming van de Opdrachtgever;
- Een schriftelijke werkvergunning uitgegeven door Het Woonbedrijf.

Alle goedgekeurde vergunningen moeten op de werklocatie aanwezig zijn en op verzoek worden getoond aan medewerkers van Het Woonbedrijf. In deze vergunningsprocedure zal een toets plaatsvinden op de in de vergunning genoemde voorwaarden m.b.t. o.a. overlast voor de operatie, brandveiligheid en arbeidsveiligheid.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een kopie van de werkvergunning bijgevoegd bij de VGM-briefing.

2.6 Werkplan

Om te zorgen dat de bouwwerkzaamheden volledig onder controle zijn, moeten Opdrachtnemers voor het begin van alle werkzaamheden een volledige, project specifieke, Taak-Risico-Analyse (TRA) uitvoeren. Deze TRA maakt deel uit van het door Opdrachtnemer op te stellen werkplan. Alle werkplannen inclusief TRA's moeten worden beoordeeld en goedgekeurd door Opdrachtgever, voordat de specifieke werkzaamheden beginnen.

De werkplannen moeten minimaal de volgende punten bevatten:

1. De omvang van het werk;
2. De volgorde en planning van de werkzaamheden;
3. De projectorganisatie voor V&G-beheer;
4. V&G-risico's en -maatregelen (TRA);
5. Toegang en uitgang;
6. Te gebruiken uitrusting en apparatuur;
7. Opleidingscertificaten medewerkers;
8. Gevaarlijke materialen en stoffen;
9. Afvalmanagement;
10. Milieu.

De werkplannen (inclusief de TRA) worden gebruikt als input voor de V&G-briefings voorafgaand aan het werk.

Tijdens de kick-offmeeting tussen Opdrachtgever en de Opdrachtnemer is het werkplan inclusief TRA beschikbaar.

BELANGRIJK!

In de volgende hoofdstukken worden voor diverse werkzaamheden werkplannen geëist. Omdat niet elke bouwactiviteit of project heeft dezelfde omvang of complexiteit heeft kan indien de omvang en/of omstandigheden zich ervoor lenen volstaan worden met een werkvergunning inclusief TRA, dit ter beoordeling van Opdrachtgever.

2.7 Handleiding stappenplan V&G voor Opdrachtgevers

Voor Projectleiders en Projectmanagers van de UU is een set aan model documenten beschikbaar om het gehele V&G proces van definitiefase tot en met exploitatie te documenteren, inclusief een handleiding en instructie. De set aan modellen is beschikbaar in teams "beleid, kwaliteit en proces".

Deze documenten zijn bedoeld als leidraad voor de opdrachtgever of diens vertegenwoordiger (projectmanager/-leider) voor de te volgen stappen om te voldoen aan de V&G-verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijn 92/57, de Arbeidsomstandighedenwet, het Arbeidsomstandighedenbesluit en het Bouwbesluit. Het gaat hierbij zowel om arbeidsveiligheid binnen het bouwterrein als om de omgevingsveiligheid in het aangrenzende openbare gebied en van belendingen. Het gaat met name om projecten waarin sprake is van nieuwbouw, verbouw, renovatie of (planmatig) onderhoud. Ook kan het gaan om niet-planbaar onderhoud met verhoogde risico's.

Het van toepassing verklaring van één of meerdere documenten van deze set gebeurt niet vanuit deze Operationele Standaard, maar moet apart in de overeenkomst worden opgenomen.

3 De Golden Rules of Safety

De voor het Woonbedrijf belangrijkste veiligheidsregels zijn vastgelegd in de Golden Rules of Safety. Hiermee beschrijven we als Woonbedrijf hoe we samen met onze (contract)partners zoals beschreven in hoofdstuk 1.1 de toprisico's op de Universiteit Utrecht willen beheersen. De Golden Rules of Safety worden in dit hoofdstuk nader beschreven.

3.1 Aanspreken

Zorgen voor elkaars welzijn en veilig kunnen werken vormen een belangrijke waarde voor alle partijen die op de Universiteit Utrecht werken:

- Spreek anderen altijd aan op onveilig werken;
- Onderneem direct actie bij een onveilige situatie;
- Neem verantwoordelijkheid voor je eigen en andermans veiligheid;
- Spreek collega's aan op onveilig of onverantwoord gedrag;
- Meld onveilige situaties direct, zodat collega's ervan kunnen leren;
- Bespreek veiligheidsdilemma's met je leidinggevende;
- Accepteer ook dat collega's jou op onveilig gedrag aanspreken.

3.2 Last minute risico analyse

Een goede voorbereiding maakt het verschil. Zorg ervoor dat je weet wat je moet doen, dat je bekend bent met de procedures, de risico's en de benodigde beheersmaatregelen en dat je werkvergunning in orde is. Hou er bovendien rekening mee dat situaties op elk moment kunnen veranderen, zelfs als je goed voorbereid bent. En dat kan weer leiden tot nieuwe risico's. Dus verricht vlak voordat je zelf aan de slag gaat altijd een Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA).

3.3 Elektrische installaties

3.3.1 Algemeen

Werkzaamheden aan en het gebruik van elektrische laagspanningsinstallaties en elektrische arbeidsmiddelen moeten voldoen aan het handboek "Bedrijfsvoering van elektrische laagspanningsinstallaties", zie bijlage 2.

Werkzaamheden aan en het gebruik van elektrische hoogspanningsinstallaties en elektrische arbeidsmiddelen moeten voldoen aan het handboek "Bedrijfsvoering van elektrische hoogspanningsinstallaties", zie bijlage 3.

3.3.2 Werkzaamheden aan elektrische laagspanningsinstallaties

In zijn algemeenheid worden er veel werkzaamheden aan of in de nabijheid van elektrische installaties verricht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen laag- en hoog risico werkzaamheden.

Laag risico werkzaamheden

Indien bij laagrisico werkzaamheden kan worden voldaan aan alle onderstaande uitgangspunten is er geen werkvergunning benodigd.

1. De spanning van de installatie en/of het apparaat dient uitgeschakeld te zijn en beveiligd tegen weder inschakeling;
2. Er wordt gewerkt volgens de NEN3140;
3. De overige (omgevings)omstandigheden waar de werkzaamheden worden verricht zijn gelijk aan risico nihil.

Hoog risico werkzaamheden

Voor hoog risico werkzaamheden is altijd een werkvergunning benodigd, waarbij aanvullend moet worden voldaan aan onderstaande uitgangspunten:

1. Spanning wordt geschakeld in de hoofdverdeler HVI en/of;
2. Afschakeling vindt plaats van een onder verdeler dan wel regelkast en/of;

3. Afschakeling vindt plaats van een eindgroep vanaf 25A automaat of 80A smeltveiligheid waarbij er kans is op vlambooggevaar.

3.3.3 Inspectie en testen

Bouwlocaties - elektrische apparaten moeten naast de verplichte jaarlijkse keuring en inspecties conform de gebruikshandleiding, elke drie maanden op veiligheid worden gecontroleerd. Deze controle bestaat uit een visuele beoordeling van de apparatuur zoals kabels, aarding, isolatie en eventuele aanwezigheid van open spanning voerende delen. "Koper in zicht.....veilig stellen verplicht". Ook arbeidsmiddelen en gereedschap moeten elke drie maanden worden beoordeeld. Bovenstaande beoordeling worden uitgevoerd door een deskundige (bijvoorbeeld een materiaalbeheerder). Beoordeling zal op de bouwplaats kunnen plaatsvinden.

3.3.4 Minimum vereisten

Gereedschap moet voor elk gebruik worden gecontroleerd op technische staat en geschiktheid;

- Elektrisch gereedschap moet deugdelijk zijn afgeschermd en moet over een aan/uitschakelaar en een dodemansknop beschikken;
- Elektrische kabels moeten tegen beschadiging en struikelen worden beschermd. Kabels op de grond dienen tot een minimum beperkt te worden en zijn alleen toegestaan voor het aansluiten van elektrisch handgereedschap.

3.4 Veiligstellen

Indien installaties of delen daarvan bij het uitvoeren van werkzaamheden buiten gebruik gesteld moeten worden ten behoeve van inspectie-, onderhoud- en/of herstel- werkzaamheden, dan dient Opdrachtnemer hiervoor een werkvergunning aan te vragen. Voor het veiligstellen dient Opdrachtnemer de LOTOTO (Lock Out, Tag Out, Try Out) procedure te volgen.

3.4.1 Veiligstellen met Lockout /Tagout /tryout procedures (LOTOTO)

De LOTOTO procedure is er op gericht dat werkzaamheden aan, in of in de nabijheid van processen waarbij energie opgeslagen en/of getransporteerd wordt veilig uitgevoerd kunnen worden. De LOTOTO procedure is van toepassing op onder andere elektrische-, mechanische-, pneumatische-, hydraulische-, en chemische processen.

De LOTOTO-procedure moet gedetailleerd worden beschreven in het VGM-of werkplan van de Opdrachtnemer.

Als er wordt gewerkt aan installaties die door de Universiteit Utrecht worden gebruikt, moeten de LOTOTO procedures van Het Woonbedrijf worden gevolgd:

- Voor elektrische laagspanningsinstallaties moet worden voldaan aan het handboek "Bedrijfsvoering van elektrische laagspanningsinstallaties", zie bijlage 2.
- Voor elektrische hoogspanningsinstallaties moeten worden voldaan aan het handboek "Bedrijfsvoering van elektrische hoogspanningsinstallaties", zie bijlage 3.
- Voor mechanische installaties waaronder machines en apparatuur moet worden voldaan aan de LOTOTO Procedure mechanische installaties, machines en apparatuur, zie bijlage 4.

Ook indien er door twee of meer Opdrachtnemers aan één installatie wordt gewerkt, is de LOTOTO-procedure van toepassing. Een van de Opdrachtnemers heeft dan de

leiding over de LOTOTO, totdat alle werkzaamheden zijn beëindigd. Ook heeft deze Opdrachtnemer de leiding bij het herstellen van de energietoevoer naar de installatie. Alle LOTOTO-waarschuwingsmarkeringen moeten in het Nederlands worden weergegeven. Het voorkomen van weder-inschakeling gebeurt, bij voorkeur, door middel van sloten. Alle sloten moeten duidelijk zijn voorzien van de naam en de organisatie van het slot. Niemand mag een onderdeel waaraan een LOTOTO-label en -slot zijn bevestigd bedienen voordat deze door bevoegd personeel zijn verwijderd.

3.4.2 Veiligstellen installaties, overdracht en verantwoordelijkheid

Het is mogelijk om de verantwoordelijkheid van het veiligstellen van installaties of delen daarvan en/of apparaten tijdelijk over te dragen aan de Opdrachtnemer middels onderstaande aanvraag formulieren:

- Overdrachtsformulier verantwoordelijkheid NEN3140, zie bijlage 5.
- Overdrachtsformulier verantwoordelijkheid Mechanische installaties, zie bijlage 6.

Voorwaarde is dat Opdrachtnemer beschikt over voldoende kennis en ervaring met het verrichten van werkzaamheden aan de betreffende installaties en/of apparatuur en overzicht heeft wat veiliggesteld wordt en wat niet, dan wel het treffen van tijdelijke maatregelen. Dit ter beoordeling van Opdrachtgever.

3.5 Besloten ruimten

3.5.1 UU Definitie

Een besloten ruimte is een ruimte (bijvoorbeeld sleuf, kruipruimte, riool, tank) met minimaal één van de volgende kenmerken:

- De ruimte is zo groot dat een werknemer naar binnen kan gaan en daar opgedragen werk kan uitvoeren;
- In de ruimte bestaat gevaar voor verstikking, bedwelmings, vergiftiging, brand of explosie of dergelijke omstandigheden kunnen tijdens de werkzaamheden ontstaan;
- In de ruimte bestaat gevaar voor elektrocutie;
- De mogelijkheden om de ruimte binnen te gaan of te verlaten zijn beperkt;
- De ruimte is zodanig ingericht dat iemand erin opgesloten of bekneeld kan raken;
- De ruimte is niet ontworpen voor doorlopend verblijf van werknemers.

3.5.2 Vergunning tot betreding van een besloten ruimte

Een besloten ruimte binnengaan mag alleen met een werkvergunning. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de naleving van de vergunningsprocedure. Daarnaast stelt de Opdrachtnemer het personeel op de hoogte van alle werklocaties waarvoor een vergunning tot betreding van een besloten ruimte is vereist.

3.5.3 Minimumvereisten

Voordat een besloten ruimte kan worden betreden, moet er een Taak Risico Analyse (TRA) worden uitgevoerd om te kunnen bepalen welke beheersmaatregelen noodzakelijk zijn om veilig te kunnen werken in de besloten ruimte (meten, afsluiters e.d.). Energiebronnen ten behoeve van een veilige werking moeten worden geïsoleerd (LOTOTO procedure). Voordat er iemand toestemming krijgt een besloten ruimte binnen te gaan, moet de desbetreffende leidinggevende op de volgende zaken toezien dat:

- De Opdrachtnemer een werkplan inclusief een TRA heeft opgesteld met betrekking tot de activiteiten die moeten worden uitgevoerd, en dat deze door Opdrachtgever is goedgekeurd;
- Er een vergunning is afgegeven, specifiek voor de locatie waar de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd;
- Uitsluitend gekwalificeerd werknemers de besloten ruimte zullen betreden;

- De atmosfeer in de besloten ruimte vooraf en zo nodig tijdens de werkzaamheden wordt bewaakt met behulp van meetapparatuur. De meetapparatuur dient aantoonbaar gekalibreerd te zijn. Meetgegevens dienen op locatie te worden geregistreerd;
- Er dienen op de werklocatie reddingsmiddelen aanwezig te zijn alsmede vooraf afspraken te zijn gemaakt wat te doen bij een calamiteit;
- Er buiten de besloten ruimte een veiligheidswacht/mangatwacht aanwezig is voorzien van adequate communicatiemiddelen om in geval van een ongewenste situatie direct alarm te kunnen slaan;
- Er calamiteiteninstructies aanwezig zijn en aantoonbaar besproken met het team.

3.6 Heet Werk

3.6.1 Definitie heet werk

Elke activiteit waardoor brand, rook, stoom of stof kan ontstaan, valt onder brandgevaarlijke werkzaamheden. Denk aan lassen, slijpen, schuren en slopen. Maar ook het föhnen van dakbedekking valt onder deze categorie.

3.6.2 Heet werk vergunningen

Voor Heetwerk is een werkvergunning vereist. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de naleving van de vergunningsprocedure.

3.6.3 Minimumvereisten

Voordat er iemand toestemming krijgt om Heetwerk uit te voeren, moet de desbetreffende leidinggevende op de volgende zaken toezien dat:

- de Opdrachtnemer een werkplan inclusief TRA heeft gemaakt met betrekking tot de activiteiten die moeten worden uitgevoerd, en dat deze door Opdrachtgever is goedgekeurd;
- Er een vergunning brandgevaarlijk werk is afgegeven, specifiek voor de locatie waar de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd;
- Alle brandbare, explosieve en oxiderende stoffen worden verwijderd uit de directe nabijheid van het gebied waar de brandgevaarlijke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd;
- Er geen cilinders met brandbaar gas in besloten ruimten worden geplaatst;
- Dat slangen voor brandbaar gas uit besloten ruimten worden verwijderd, wanneer deze niet in gebruik zijn;
- Slangen en branders vóór gebruik worden geïnspecteerd en dat defecte slangen buiten gebruik worden gesteld;
- Systemen met zuurstof plus brandbaar gas zijn uitgerust met goedgekeurde terugstroomkleppen en vlamterugslagbeveiligingen;
- Alle werknemers de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en beschermende kleding gebruiken, wanneer ze snijbrand- en laswerkzaamheden uitvoeren of daarbij assisteren (beschermingsbrillen, laskappen of brandvertragende kleding en handschoenen);
- Lasapparatuur goed is onderhouden en vóór gebruik zijn geïnspecteerd;
- Defecte apparatuur wordt verwijderd en bij de leidinggevende gemeld;
- Las- en slijpwerkzaamheden worden afgeschermd door middel van brandvertragende lasschermen voor de bescherming van werknemers of materialen die worden blootgesteld aan vonken, metaalslakken, vallende voorwerpen of de ultraviolette (UV) / infrarode (IR) straling van de las boog;
- Leidingen die ontvlambare vloeistoffen of gassen, dan wel elektriciteitskabels bevatten, niet voor aarding worden gebruikt;
- De omkasting van alle lasapparaten of snijbranders goed is geaard, als de voedingsuitgangen van het apparaat als voedingsaansluitingen worden benut, indien er geen aardlekschakelaar wordt gebruikt;
- Er op de werklocatie een sprinkler of brandmeldinstallatie aanwezig is, in verband met uit- en inschakelen van brandmeldgroepen ter voorkoming onechte en ongewenste brandmeldingen;

- Er op de locatie waar de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, binnen handbereik voldoende brandblusmateriaal beschikbaar is dat geschikt is voor het potentiële type brand;
- Indien op de werklocatie de sprinkler- en brandmeldinstallatie gelijktijdig zijn uitgeschakeld, een opgeleide brandwacht aanwezig is voorzien van communicatiemiddelen om alarm te kunnen slaan als zich een ongewenste gebeurtenis voordoet;
- De brandwacht na het voltooien van de werkzaamheden aanwezig blijft op de locatie voor de aangeven tijd zoals vermeld op de vergunning brandgevaarlijk werk om er zeker van te zijn dat het gebied veilig is.
- Heetwerk op hoogte, met behulp van steigers en hoogwerkers, levert speciale gevaren op. Naast de hierboven weergegeven beheersingsmaatregelen moeten ook de volgende maatregelen worden genomen:
 - De gebieden onder het Heetwerk moeten worden ontdaan van alle brandbare materialen;
 - Er moet vuur vertragend materiaal worden gebruikt voor het afdekken van steigerplanken en voor het afschermen van de werkzaamheden;
 - Aan het einde van elke (ploegen)dienst moet het brandvertragend materiaal worden verwijderd, zodat de steigerplanken of brandbare materialen weer onbedekt zijn.

3.7 Werken op hoogte

Alle beheersmaatregelen voor werkzaamheden op hoogte moeten worden bepaald op basis van de arbeidshygiënische strategie. Hierbij heeft bronaanpak de voorkeur. Vermijden van werken op hoogte dus. Indien dit niet mogelijk is dan heeft de collectieve veiligheid voorrang (bijvoorbeeld vast leuningwerk, conform EN 13374) boven persoonlijke valbeveiliging. Deze laatste is de laatste keuze in de volgorde van genoemde strategie. De keuze van bescherming van een lagere orde is pas toegestaan als in het werkplan is aangetoond dat bescherming uit hogere orde niet mogelijk is.

3.7.1 Persoonlijke valbeveiliging

Om vallen van hoogte te voorkomen, moet vast leuningwerk worden toegepast. Als collectieve veiligheid (leuningwerk) niet mogelijk is en daarom persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk is, dient de Opdrachtnemer de Opdrachtgever de volgende informatie ter toetsing aan te bieden:

- Een door de eigen veiligheidskundige goedgekeurd werkplan inclusief een TRA;
- Het werkplan dient tevens calamiteiteninstructies te bevatten voor een eventuele val;
- De medewerkers die met persoonlijke valbeveiliging werken zijn hiervoor aantoonbaar opgeleid. De aantoonbaarheid dient op de werklocatie aanwezig te zijn.

Opmerking: harnassen en toebehoren mogen alleen gebruikt worden indien deze aantoonbaar goedgekeurd zijn.

3.7.2 Ladders

Het gebruik van ladders als werkplek is niet toegestaan. Het gebruik van een ladder voor verticaal transport is wel toegestaan. Hierbij dient op basis van een gedetailleerde TRA te zijn aangetoond dat er geen alternatieve en meer veilige werkmethode mogelijk is. Ladders moeten, naast de inspecties voor gebruik en zoals vermeld in de gebruikershandleiding, net als overige arbeidsmiddelen eenmaal per kwartaal optisch worden beoordeeld door een deskundige.

3.7.3 Minimum vereisten

Ladders moeten voldoende ver uitsteken (minimaal 1 meter of 3 sporten) boven het niveau waartoe ze toegang geven, zodat de gebruiker ze veilig kan blijven vasthouden (tenzij er een geschikt alternatief houvast beschikbaar is);

- Ze moeten worden opgesteld op stabiele, stevige ondergrond dat voldoende sterk is om de ladder plus belasting veilig te kunnen dragen;
- Ze moeten worden opgesteld in een hoek van 75 graden ten opzichte van het horizontale vlak (1:4);
- Ze moeten worden opgesteld met de juiste accessoires of gezekerd zodat deze niet kan omvallen.

3.7.4 Vallende voorwerpen

Als er gevaar is voor vallende voorwerpen, dan moet het werkgebied direct onder de plaats waar de werkzaamheden worden verricht worden afgezet (waarbij rekening moet worden gehouden met de horizontale component van de baan van vallende voorwerpen - bouwveiligheidszone) en moeten er waarschuwborden worden aangebracht met teksten als "Beperkt toegankelijk gebied – geen toegang voor onbevoegden" en "Werkzaamheden hierboven – gevaar voor vallende voorwerpen". Voor het beperken van de toegang moeten harde afzettingen worden gebruikt. Als dat niet mogelijk is, moet de Opdrachtnemer op basis van een gedetailleerde TRA een alternatieve methode ontwikkelen. Als de afzettingen de normale voetgangersroute, vluchtroute of nooduitgang blokkeren, moeten er, ongeacht de duur, tijdelijke markeringen worden aangebracht om het voetgangersverkeer via een veilige alternatieve route om te leiden. Wanneer er geen collectieve beheersmaatregelen kunnen worden genomen, zijn werknemers die op hoogte met gereedschap werken, verplicht een gereedschapsgordel te dragen en een gereedschapslijn te gebruiken.

3.7.5 Platte laadbakken van vrachtwagens

Laad- of losactiviteiten die op een platte vrachtwagenlaadbak plaatsvinden, worden ongeacht de hoogte beschouwd als werken waarbij sprake kan zijn van valgevaar. Er moeten dan beheersmaatregelen worden toegepast om het valgevaar te voorkomen. Als er veelvuldige laad- of losactiviteiten te verwachten zijn, moet de Opdrachtnemer voor dergelijke activiteiten een gedetailleerde TRA opstellen.

3.7.6 Werken met Hoogwerkers

Voordat hoogwerkers op locatie worden gebruikt, moet de desbetreffende leidinggevende op de volgende zaken toezien:

- Dat de gebruikershandleiding van de fabrikant op locatie aanwezig is; zo niet, dan mag de hoogwerker niet worden gebruikt;
- Dat de betreffende medewerker beschikt over aantoonbare vakbekwaamheid en instructie voor de specifieke hoogwerker, toestemming heeft om de hoogwerker te gebruiken en minimaal 18 jaar oud is.
- Dat er geschikte valbeveiliging (gebiedsbegrenzing - korte verstelbare lijn) wordt gedragen tijdens het werken in en met een hoogwerker;
- Indien aanwezig, de ankerpunten gebruiken voor bevestiging van de valbeveiliging;
- Dat de ondergrond waarop de hoogwerker wordt gebruikt, vlak en voldoende draagkrachtig is;
- Als een hoogwerker in de buurt van een sleuf of ontgraving wordt gebruikt dient door een deskundig persoon te worden bepaald of de locatie voldoende draagkrachtig en er geen gevaar bestaat voor instorting/inkalving. Het onderzoek wordt vastgelegd in een gedetailleerde TRA;
- Als een hoogwerker in gebouwen (of andere locaties) wordt gebruikt, moet de draagkracht van de vloer door de constructeur worden beoordeeld. De resultaten van het onderzoek worden vastgelegd in het werkplan inclusief TRA;
- De locatie waar de hoogwerker zal worden gebruikt, moet voor en tijdens elke nieuwe dienst worden gecontroleerd op mogelijk nieuwe optredende risico's;
- Wanneer niet kan worden vermeden dat er wordt gewerkt boven operationele gebieden waarbij sprake is van passanten, moeten beheersmaatregelen worden toegepast zoals beschreven in § 3.7.4 'Vallende voorwerpen';
- Bij het werken met een knikhoogwerker dient het werkgebied onder de werkbak te worden afgezet om te voorkomen dat en passanten door het werkgebied lopen;

- Hoogwerkers mogen niet worden gebruikt om toegang te verschaffen op hoogte.
- De werkbak mag op hoogte nooit worden verlaten, de werkzaamheden moeten vanuit de werkbak worden uitgevoerd;
- De werkbak mag niet omhoog worden gemanoeuvreerd als er touwen, leidingen of slangen aan de reling zijn vastgebonden. Pas als de kooi in de werkpositie is, kunnen dergelijke zaken worden opgehesen door middel van een trektouw.

De volgende beheersmaatregelen moeten worden geïmplementeerd:

- Indien een hoogwerker na zonsondergang buiten wordt gebruikt dan moeten knipperlichten worden geplaatst om voorbijgangers te attenderen op de werkzaamheden op hoogte;
- Er moeten harde afzettingen worden geplaatst om te voorkomen dat voetgangers gewond kunnen raken door eventueel vallende voorwerpen;
- Er moeten waarschuwingsmarkeringen worden aangebracht;
- Personen die in de buurt van de hoogwerker werken, moeten instructies krijgen in de bediening op de grond voor het geval de werkbak in een noodsituaties naar beneden moet worden gestuurd;
- Het is verboden om met een hoogwerker in de buurt van open spanning voerende delen te werken;
- Dit is alleen toegestaan als de leidingen spanningsloos zijn geschakeld en deze is veiliggesteld (zie LOTOTO procedure § 3.4.1).

3.7.7 Het bouwen en afbreken van steigers

Training en deskundigheid

Alleen gediplomeerde steigerbouwers mogen een steiger bouwen, afbreken of wijzigen. Alle steigerbouwers moeten op de hoogte zijn van de gevaren van het werken op hoogte, de inhoud van de richtlijn steigers, de werkwijze voor het bouwen en onderhouden van steigers, de belastbaarheid van constructies en collectieve valbeveiliging. Werknemers die persoonlijke valbeveiliging gebruiken, moeten zijn getraind in het veilig gebruik van een harnasgordel inclusief inspectie en het juiste onderhoud.

Ontwerp

Alle niet standaard configuraties van steigers moeten worden ontworpen door een deskundige of gekwalificeerde persoon die de specificaties van de fabrikant kent en op de hoogte is van de ter plaatse geldende regelgeving.

Bouwen, wijzigen en afbreken

Steigerbouw moet voldoen aan de voorschriften uit de "[Richtlijn Steigers](#)". Alle steigers moeten worden geconstrueerd en opgebouwd onder leiding van een gekwalificeerde, deskundige steigerbouwer. Wijzigingen of aanpassingen mogen alleen worden goedgekeurd door de hiertoe bevoegde persoon. De wijzigingen mogen alleen worden doorgevoerd door personen die gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van steigerbouw.

Als een niet-gekwalificeerd persoon een steiger wijzigt of heeft gewijzigd, dan zal tegen deze persoon disciplinaire maatregelen worden getroffen (zie hoofdstuk 8). Steigerbouwers dienen op de hoogte te zijn van het risico van vallen van hoogte en dragen daarom te allen tijde valbeveiliging. Tijdens het bouwen, wijzigen of afbreken van steigers moet de toegang tot de steiger zijn geblokkeerd en dient door middel van een steigerkaart te worden aangegeven dat de steiger niet betreden mag worden. Als er bij het werken op een steigers elektrische apparatuur zal worden gebruikt, dan moet de steiger zijn geaard en een equipotentiaalverbinding met aangrenzende staalconstructies hebben.

Het gebruik van steigers

Al het steigermateriaal moet worden gebruikt, opgeslagen, geïnspecteerd en onderhouden in overeenstemming met de specificaties van de fabrikant. Een steiger mag niet worden gebruikt als het inspectielabel van de steiger is verlopen.

Toegang tot de steiger is alleen toegestaan via voor dit doel ontworpen middelen (bijvoorbeeld looppaden en ladders). Werknemers mogen zich geen toegang verschaffen door op de steiger te klimmen. Er dienen op de steiger voldoende maatregelen te worden getroffen met het oog op vallende voorwerpen. Bestaat er toch kans op vallende voorwerpen dan dient het werkgebied onder de steiger ruim te worden afgezet.

Inspectie

Werknemers mogen een steiger niet betreden voordat de steigerbouwer deze heeft geïnspecteerd, heeft vastgesteld dat deze veilig kan worden gebruikt en een inspectielabel (steigerkaart) met zijn/haar handtekening heeft opgehangen. Het type inspectielabel moet door Opdrachtgever worden goedgekeurd.

Op de steigerkaart moet de maximale werkbelasting worden vermeld. Alle steigers moeten door de steigerbouwer tweewekelijks opnieuw worden geïnspecteerd. De inspectie dient op de steigerkaart te worden afgetekend. Bij iedere opgang dient een steigerkaart te worden opgehangen in het Nederlands en Engels. Op de steigerkaart moet staan wanneer en door wie de inspectie is verricht.

In de volgende situaties moeten er aanvullende steigerinspecties worden uitgevoerd:

- Na blootstelling aan weersomstandigheden waardoor de sterkte of stabiliteit kan zijn aangetast (bijvoorbeeld: harde windstoten, trillingen);
- Bij een aanzienlijke wijziging of aanpassing;
- Na een incident waardoor de sterkte of stabiliteit kan zijn aangetast (bijvoorbeeld: botsing met mobiele installatie, wijziging in de aardingssituatie, overbelasting);
- Nadat de steiger is verplaatst.

3.8 Werkzaamheden in laboratoria

Voor zowel de toegang als het uitvoeren van werkzaamheden in laboratoria zijn veiligheidsregels opgesteld, deze regels zijn vastgelegd in de "Veiligheidsregels bij werkzaamheden in laboratoria", zie bijlage 7.

3.9 Persoonlijke beschermingsmiddelen

3.9.1 Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Op alle bouw- en onderhoudslocaties is het gebruik van de volgende PBM verplicht voor iedereen die deze locatie betreedt om werkzaamheden uit te voeren of te bezoeken:

- Veiligheidsschoenen of -laarzen met enkelprotectie (S3/S5 met enkelbescherming of hoger);
- Bij invallende duisternis, avond- en nachtwerk en slechtzicht situaties is veiligheidsvest of -hesje (volgens EN 471) verplicht. Alsmede een hoge zichtbaarheidsbroek verplicht bij werkzaamheden langs wegen waar verkeer rijdt;
- De werkkleding dient altijd geschikt te zijn voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd. Jassen moeten dicht gedragen worden;
- Veiligheidshelm (volgens EN 397 of hoger) is verplicht op alle bouwlocaties, voor onderhoudslocaties geldt deze eis indien de werkzaamheden hiertoe aanleiding geven. In technische ruimten kunnen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd worden gebruik makend van een stootcap;
- Veiligheidsbril of overzetbril (EN 166 of hoger);
- Gezichtsscherm naast een veiligheidsbril bij gebruik van slijpstenen, kettingzaag en hoekslijpmachines ter bescherming van het gezicht;
- Veiligheidshandschoenen (EN 388 of alternatief op basis van de gevaren);

- Bijkomende PBM kunnen vereist zijn indien aangegeven in het werkplan en/of TRA.

Indien het gebruik van bovenstaande PBM bij specifieke werkzaamheden gevaren met zich meebrengt kan er ontheffing worden aangevraagd op de geldende PBM verplichting. Deze ontheffing kan worden aangevraagd na goedkeuring van de Opdrachtgever die deze vervolgens indient bij de Arbo- en Milieucoördinator (AMC) van Het Woonbedrijf. Deze aanvraag dient vergezeld te gaan met een ingevuld TRA-formulier.

3.9.2 Kleding voorschriften

Er dient bedrijfskleding te worden gedragen waarop herkenbaar het logo van de Opdrachtnemer is te lezen. Alle medewerkers moeten kleding dragen die geschikt is voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd. Personen die in de buurt van bewegende machines werken, moeten zorgen dat er geen kleding of lichaamsdelen bekneld raken door de bewegende onderdelen. Er mag geen kleding worden gedragen die sterk is vervuild.

3.10 Graaf werkzaamheden

3.10.1 Algemeen

Bij de Universiteit Utrecht zijn alle grondroerende werkzaamheden verboden, tenzij via een werkvergunningsaanvraag door campusbeheer@uu.nl ontheffing wordt verleend. Uitvoeringsrichtlijn Buitenruimte is van toepassing, zie bijlage 8.

3.10.2 Vergunning voor graafwerkzaamheden en grondboringen

Voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden of grondboringen (alle grondroerende werkzaamheden) is een werkvergunning vereist. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de aanvraag van de Ontheffing Graafverbod en de strikte naleving hiervan. Tijdens de graafwerkzaamheden dient de uitvoerder van de Opdrachtnemer dagelijks een inspectie uit te voeren. Resultaten van deze inspecties moeten aantoonbaar bij de werkvergunning aanwezig zijn.

3.10.3 Beheersmaatregelen tijdens graafwerkzaamheden

De te bepalen beheersmaatregelen ten behoeve van graafwerkzaamheden dienen afgestemd te zijn op de te verwachten grondbelasting. De noodzakelijke belastbaarheid dient zorgvuldig te worden bepaald door de Opdrachtnemer. Om het risico van inkalven/instorten van een sleuf en bedelving van de medewerkers te voorkomen dienen er voldoende ondersteunende maatregelen dan wel het juiste talud te worden bepaald door de Opdrachtnemer.

3.10.4 Minimumvereisten

Bij alle graafwerkzaamheden die worden uitgevoerd, moet de Opdrachtnemer aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Alle ondergrondse kabels en leidingen moeten worden opgespoord en beschermd tegen beschadiging of ontzetting;
- De Opdrachtnemer beschikt over een door Het Woonbedrijf goedgekeurd werkplan inclusief een gedetailleerde TRA met betrekking tot de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd;
- De graafwerkzaamheden worden door een deskundig persoon geïnspecteerd:
 - vóór elke dienst;
 - in geval van scheuren, spanningsscheuren, dichtslibben, ondermijning, het doorleken van water e.d.;
 - In geval van veranderingen in omvang, locatie of plaatsing van de uitgegraven grond;
 - In geval van een indicatie van veranderende naastgelegen structuren;

- Na andere gebeurtenissen die tot verhoogd risico zouden kunnen leiden (zoals een storm, sneeuwstorm, vorst/dooi, enz.).

3.11 Roken, gebruik alcohol, drugs en medicijnen

3.11.1 Roken

Roken waaronder ook elektronische sigaretten is alléén toegestaan op de daarvoor aangewezen plaatsen. Bij de UU zijn ook de terreinen rookvrij.

3.11.2 Drugs, alcohol en medicijnen

De medewerker mag in de uitoefening van zijn/haar werkzaamheden geen alcohol of drugs gebruiken of onder invloed daarvan zijn. De medewerker die geneesmiddelen gebruikt of gaat gebruiken, die een zodanige invloed op de fysieke en/of mentale gesteldheid kunnen hebben dat de veiligheid in het geding is, treedt hierover in overleg met zijn/haar leidinggevende. Ieder vermoeden van handelen in strijd met bovenstaande dient besproken te worden met de leidinggevende.

3.12 Beperken overlast

Tijdens de bouw- en onderhoudswerkzaamheden blijft de Universiteit Utrecht normaal functioneren. Alle medewerkers, studenten en bezoekers van de Universiteit Utrecht moeten veilig gebruik kunnen blijven maken van alle faciliteiten op de campussen als bouwwerkzaamheden in de directe nabijheid worden uitgevoerd. Het beperken van overlast geldt ook voor omwonenden. Alle werkzaamheden die voor de omgeving beperkingen met zich meebrengen moeten door Opdrachtgever worden goedgekeurd om eventuele overlast zo beperkt mogelijk te houden. Voor projecten, dan dient een BLVC-plan te worden opgesteld en voor onderhoudswerkzaamheden moeten er afspraken worden gemaakt in de werkvergunning.

3.12.1 Utrechts Bouwveiligheidsplan

De Gemeente Utrecht stelt eisen aan projecten of werkzaamheden die (bouw)hinder of overlast voor omwonenden kunnen veroorzaken naar de omgeving. Een Utrechts Bouwveiligheidsplan is verplicht indien tenminste één van de onderstaande vragen met ja beantwoord kan worden:

- Is het project > € 1.000.000 (excl. btw) aan totale projectkosten?
- Gaat er een omvangrijke, ingrijpende sloop aan vooraf?
- Duurt het project langer dan 1 jaar?
- Heeft het project een gevoelige bestemming of zijn er veel zienswijzen?
- Veroorzaken de werkzaamheden overlast (overdag, 's avonds, 's nachts)?

De gemeente toetst het Utrechts Bouwveiligheidsplan in elk geval bij aanvraag van de omgevingsvergunning.

Van toepassing zijn de eisen conform "Hi 01 Handhaafinstructie geluidhinder veroorzaakt door bouw- sloop- en renovatiewerkzaamheden".

3.13 Schone omgeving

Afval en rommel op bouwplaatsen vormen per definitie een verhoogd risico. Afval en rommel moeten daarom altijd worden opgeruimd. Ongelukken door uitglijden, struikelen en vallen zijn vaak een rechtstreeks gevolg van een slecht opgeruimde werkplek.

Om te zorgen dat opruimen een integraal onderdeel wordt van het werkproces, moet dit onderwerp bij elke daily-stand of startwerkoverleg worden besproken.

Er moet ook aandacht worden geschonken aan de eventuele opslag van materiaal (brandlast) op de werkplek waardoor mogelijk brandgevaar kan ontstaan en het voorkomen van brand op de bouwplaats.

Er wordt voldoende tijd gepland om goed te kunnen opruimen en schoonmaken. Good Housekeeping geldt naast de bouwplaats ook voor de opslag, werkplaats en kantoor. Als er door onvoldoende orde en netheid situaties ontstaan die kunnen resulteren in struikelen, uitglijden, brandgevaar moet dit onmiddellijk worden opgelost.

Al het afvalmateriaal of ander materiaal zal binnen het bouw- of werkgebied worden opgeslagen zodanig dat het geen veiligheids-, of struikelgevaar oplevert of met toestemming van Opdrachtgever opgeslagen buiten het werkgebied.

3.13.1 Plaagdierbestrijding

Er dienen door Opdrachtnemer maatregelen genomen te worden om plaagdieren te bestrijden, evenals maatregelen om de negatieve gevolgen hiervan voor de werknemers te beperken. Binnen Het Woonbedrijf is een preferred supplier beschikbaar voor de bestrijding en verdelging van plaagdieren, het beheer van dit contract is belegd bij Frontoffice.

De kosten voor het -advies en/of een preventieve risico inventarisatie en evaluatie van plaagdieren- zit in het contract van preferred supplier, laatst genoemde kan per geval beoordelen wat Opdrachtnemer voor de plaagdierbestrijding dient op te nemen. De veiligheidsinformatiebladen voor de gebruikte bestrijdingsmiddelen dienen altijd beschikbaar te zijn.

3.14 Hijsen of heffen

Deze Golden Rule heeft betrekking op alle hijs- en hefwerkzaamheden bij de Universiteit van Utrecht waarbij gebruik wordt gemaakt van mobiele kranen en/of torenkranen. NB: op de Universiteit Utrecht is voor al deze werkzaamheden een werkvergunning vereist, die door Het Woonbedrijf moet worden afgegeven. Bij de werkvergunning behoort een door de Opdrachtgever goedgekeurd hijsplan. Deze Golden Rule heeft geen betrekking op autolaadkranen.

3.14.1 Minimumvereisten

Voordat er hijs- en hefwerkzaamheden worden uitgevoerd, moet de direct leidinggevende op de volgende zaken toezien:

- Dat de Opdrachtnemer een door de eigen veiligheidskundige goedgekeurd hijsplan heeft afgegeven en dat deze door Opdrachtgever is goedgekeurd en een werkvergunning is afgegeven;
- Dat er een gecertificeerde hijsbegeleider en formeel aangewezen door de Opdrachtnemer, aanwezig is om de hijswerkzaamheden te begeleiden, inclusief het toezicht op het gebied waar de hijswerkzaamheden worden voorbereid en op de uiteindelijke losplaats;
- Dat de hijslasten worden bevestigd door gecertificeerde aanpikkelateurs.
- Indien de situatie het toestaat kunnen beide genoemde functies gecombineerd in een functie.
- Alle hijs- en hefmiddelen zijn gekeurd en certificaten zijn aanwezig in het kraanboek.

3.14.2 Hijsplannen

Hijs- en hefwerkzaamheden kunnen worden omschreven in een TRA als onderdeel van het werk- of Veiligheid & Gezondheidsplan (V&G plan). Het hijsplan moet worden opgesteld aan de hand van een risico-inventarisatie en -evaluatie. Dit hijsplan dient te worden toegevoegd aan het V&G plan of werkplan en dient deel uit te maken van de werkvergunning. Het gaat daarbij om hijswerkzaamheden waarbij:

- Gevaarlijke stoffen (bijv. zeer vluchtige en/of brandbare stoffen) zijn betrokken;
- Boven operationeel gebied moet worden gehesen;

- Bemande werkbakken worden gebruikt;
- Meerdere kranen in elkaars hijsgebied worden gebruikt;
- Tijdens het hijsen het zwaartepunt kan veranderen;
- Het gewicht van de last 80% of meer is van de berekende capaciteit volgens de hijslasttabel van de kraan;
- 1 last met meerdere kranen wordt gehesen (MLR-constructies: Multiple Lift Rigging) of andere bijzondere of technisch lastige hijsconstructies;
- Naar het oordeel van de kraanmachinist de hijswerkzaamheden als kritisch moeten worden beschouwd.

Het hijsplan dient de volgende aspecten te bevatten. Gegevens met betrekking tot:

- Het hijsproject;
- De hijslast;
- De te gebruiken – hijs en –hefgereedschappen;
- De in te zetten hijskranen;
- De omgevingsfactoren.

De Opdrachtnemer zorgt ervoor dat hijs- & hefsplannen beschikbaar zijn en worden besproken tijdens de algemene kick-off meeting.

3.14.3 Graafmachines als hijskraan gebruiken

Graafmachines mogen alleen onder de volgende voorwaarden worden gebruikt voor hijsen of heffen:

- Toepassing komt overeen met gebruikershandleiding en Conformité Européenne (CE) verklaring;
- Niet aan tanden graafbak hijsen, zorg voor een veilige opstelling;
- Ze worden vóór gebruik aan een grondige inspectie onderworpen;
- Vermelding maximale toelaatbare last;
- Jaarlijkse keuringen en inspecties uitgevoerd, per kwartaal deskundige beoordeling;
- Stroppen, hijsbanden en kettingwerk in goede staat, hijshaak gesloten uitvoering;
- certificaten en keuringsbewijzen aanwezig op de werkplek;
- Na een aanpassing of reparatie worden ze opnieuw gekeurd; nieuwe EG verklaring van overeenstemming en CE markering;
- Cilinders voorzien van slangbreukbeveiligingen, hijstabel aanwezig in het kraanboek.

3.14.4 Gebruik van heistellingen

Bij het gebruik van heistellingen is overbelasting van de giek en hijskabels niet toegestaan. Vóór ingebruikname dient er een opstellingskeuring te worden uitgevoerd. Ook bij het verwijderen van heipalen en damwandelementen mag de belasting van de heistelling niet worden overschreden. Dit dient aan de hand van een berekening te worden aangetoond en bewaakt. De volgende richtlijnen dienen als uitgangspunt bij het gebruik van een heistelling:

- De giek moet zo kort mogelijk worden gehouden;
- In de gebruikershandleiding van de fabrikant moet worden gecontroleerd of heiwerkzaamheden zijn toegestaan;
- Heipalen moeten soepel worden verwijderd onder constante trekkracht;
- Tussen de haak van de kraan en het extractieheiblok dient een veerbuffer/schokbreker te worden gemonteerd.

3.14.5 Inspectie van hijsgereedschappen

Alle hijswerktuigen (stroppen, hijsbanden en kettingwerk) moeten, naast de inspectie voor gebruik, minimaal eens per drie maanden visueel worden beoordeeld door een deskundige. Van alle hijsmiddelen dienen certificatie aanwezig te zijn met vermelding van serienummer, datum van laatste inspectie en de bevoegde instantie die de inspectie heeft uitgevoerd. Minimaal jaarlijks vindt de wettelijke verplichte keuring plaats. Deze uitgevoerde keuring dient op het arbeidsmiddel duidelijk zichtbaar aanwezig te zijn alsmede de datum van de volgende herkeuring.

3.15 Alleen werken

Alleen werken is binnen de Universiteit Utrecht vanuit veiligheidsoptiek in principe niet toegestaan maar kan tegelijkertijd niet altijd worden voorkomen. Zo kan het bijvoorbeeld vanuit een onderzoeksbelang of vanwege 24/7 storings- en bereikbaarheids- of klinische diensten noodzakelijk zijn dat medewerkers buiten de reguliere openingstijden werkzaamheden moeten verrichten.

Binnen de Universiteit Utrecht geldt daarom dat alleen werken niet is toegestaan tenzij aan de voorwaarden als genoemd in de "Richtlijn alleen werken" is voldaan, zie bijlage 11.

Met alleen werken worden werksituaties bedoeld zonder dat andere personen zich binnen gehoor- en of zichtafstand bevinden. Wie alleen werkt kan bij gevaar of ongeval niet of niet eenvoudig terugvallen op collega's, zich zelf redden of in veiligheid brengen.

4 Veiligheid

4.1 Algemeen

Veiligheid en veilig werken gaan verder dan alleen de Golden Rules. In dit hoofdstuk worden de aanvullende veiligheidsaspecten beschreven.

4.1.1 Gedragscode medewerkers

In diverse regels van de Universiteit Utrecht als ook in deze Operationele Standaard staan regels over ongewenste omgangsvormen, omgang met externe relaties, cybersecurity en privacy, fraude en misstanden. We verwachten van jou dat jij je bewust bent van deze regels.

Overtreding van wetten, regels en procedures kan schade toebrengen aan onze klanten, medewerkers, ons bedrijf en onze reputatie. Het is dan ook de morele plicht van iedere medewerker er melding van te maken als je op de hoogte bent dat iemand binnen onze organisatie betrokken is, of betrokken is geweest, bij zaken die in strijd zijn met onze gedragsregels, procedures of wet- en regelgeving. Je kunt hiervoor terecht bij je leidinggevende. Met betrekking tot ongewenst gedrag kun je terecht bij je leidinggevende, HR-adviseur of vertrouwenspersoon.

Medewerkers die ongewenst gedrag vertonen (pesten, discrimineren, agressie) of die alcohol of drugs bezitten of gebruiken, worden direct van de project- en onderhoudslocaties van de Universiteit Utrecht verwijderd (zie hoofdstuk 9).

4.1.2 Radio's en elektronische apparatuur

Geluidsdragers zoals radio's, cd-spelers en I-pods die overlast veroorzaken zijn verboden. Het dragen van koptelefoons, oortjes of gehoorbescherming met radio is verboden.

In gebieden die als ATEX (**a**tmosphères **e**xplosibles) -gebied zijn geclassificeerd, is apparatuur met batterijen (waaronder telefoons en pagers) verboden, tenzij deze is goedgekeurd voor gebruik in dergelijke gebieden en schriftelijke toestemming is verleend door opdrachtgever.

Telefoons mogen alleen op veilige plaatsen worden gebruikt.

4.1.3 Fotografische apparatuur

Op de bouwplaats is het gebruik van fotografische apparatuur verboden zonder toestemming van de Opdrachtgever.

4.1.4 Communicatie

De voertaal binnen projecten van de Universiteit Utrecht is Nederlands en Engels. Door de omvang van de projecten is de verwachting gerechtvaardigd dat onder de medewerkers vele culturen en talen zullen voorkomen.

Om efficiënte communicatie mogelijk te maken en te zorgen dat de (Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM) -informatie door iedereen wordt begrepen, moet de Opdrachtnemer voor het volgende zorgen:

- Het bouwmanagement moet in het Nederlands en/of Engels kunnen communiceren;
- De voorman/opzichter moet in het Nederlands en/of Engels kunnen communiceren en in de taal van de medewerkers waar hij verantwoordelijk voor is;
- De Opdrachtnemer zorgt ervoor dat alle instructies in een voor de betreffende medewerkers begrijpelijke taal worden gegeven;
- Alle documentatie die door de Opdrachtnemer wordt geproduceerd voor gebruik door de medewerkers, moet uit beelden bestaan of worden vertaald in een voor de medewerkers begrijpelijk taal;

- Medewerkers die de Nederlandse of Engelse niet machtig zijn mogen niet alléén werken.

4.2 Asbest

In 1993 werd de toepassing van asbest in gebouwen en installaties wettelijk verboden. Veel gebouwen van Universiteit Utrecht dateren van vóór 1993. Uit onderzoek is vast komen te staan dat meerdere gebouwen asbesthoudende materialen bevatten. Deze gebouwen zijn door een team van asbest specialisten geïnventariseerd en in kaart gebracht.

4.2.1 Minimumeisen

Om veilig werkzaamheden uit te voeren moet worden voldaan aan de eisen die gesteld zijn in het "Asbest beheersplan", zie bijlage 9.

Voor zowel bouw- en onderhoudslocaties geldt dat de Opdrachtnemer vooraf aan de start van zijn werkzaamheden zich op de hoogte moet stellen van mogelijk asbesthoudende materialen op de bouw en/of onderhoudslocatie.

Bij het opstellen van een V&G-plan dient in alle gevallen aangegeven te worden of er mogelijk asbest aanwezig is of niet. Indien er mogelijk asbest aanwezig is dan dient er een TRA voor opgesteld te worden.

Indien bij werkzaamheden toch verdacht materiaal aangetroffen wordt of in geval van een incident met mogelijke asbest emissie dan dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en moet contact op genomen worden met Asbestveiligheid.

Asbestveiligheid is tijdens werktijden altijd bereikbaar op telefoonnummer: 030-2538899 en via e-mail: Asbestveiligheid@uu.nl. Buiten werktijd wordt de bereikbaarheid en beschikbaarheid van Asbestveiligheid verzorgd door de taakgroep V&M, bereikbaar via de meldkamer van FSC security op telefoonnummer 030-2531300.

Sanering van asbesthoudende materialen moet plaatsvinden door een bedrijf met het 'Procescertificaat Asbestverwijdering'.

4.3 Startwerkvergadering (aan begin project)

Een startwerkvergadering voorafgaand aan de werkzaamheden is bedoeld om informatie over veilig werken (inclusief de inhoud van de V&G plannen) aan de medewerkers te communiceren.

Alle medewerkers die de betreffende werkzaamheden gaan uitvoeren, moeten ondertekenen dat ze zijn geïnformeerd over het beleid met betrekking tot veilig werken en dat ze begrijpen wat hun taak inhoudt, welke risico's en veiligheidsmaatregelen er zijn. Tevens verklaren zij hiermee dat ze zich houden aan de afspraken.

Van de startwerkvergadering vindt registratie plaats onder vermelding van datum, onderwerpen, besluiten en aanwezigen.

4.4 Dagstart (dagelijks tijdens project)

Vóór het begin van het werk bij elke dienst (shift) moet de uitvoerder de medewerkers informeren over het werk dat die dag moet worden uitgevoerd en over eventuele veranderingen. De dagelijkse startwerkvergadering is een interactieve briefing tussen een leidinggevende en de medewerkers op de bouwplaats, waarbij minimaal de volgende zaken worden besproken:

- Herhaling van de briefing voorafgaand aan de taak (paragraaf § 4.3) en bespreking van eventuele problemen die tijdens de voorafgaande dienst (shift) zijn vastgesteld;
- Actuele risico's op de bouwplaats;
- Zijn de juiste beheersmaatregelen getroffen?;
- Zijn het juiste goedgekeurde en veilige gereedschap en de juiste goedgekeurde en veilige uitrusting en apparatuur beschikbaar?;
- Zijn uw collega's veilig?;
- Eventuele belangrijke informatie uit de dagelijkse coördinatievergaderingen;
- Last Minute Risicoanalyse (LMRA) voor de geplande werkzaamheden in teamverband en/of individueel.

Van de dagstart vindt registratie plaats onder vermelding van datum, onderwerpen, besluiten en aanwezigen. Als tijdens een dagstart en/of LMRA veranderingen worden vastgesteld aan de gebruikte werkmethoden, moeten de betrokken medewerkers de verantwoordelijke leidinggevende daarvan op de hoogte brengen. De werkzaamheden mogen niet worden uitgevoerd voordat de TRA is beoordeeld.

4.5 Toolbox

Naast de bovenstaande briefings krijgen alle medewerkers minimaal maandelijks een 'Toolbox' van hun leidinggevende.

Het doel van een Toolbox is het periodiek voorlichting & instructie geven en het verhogen van het veiligheidsbewustzijn over (project-)specifieke V&G-onderwerpen of -problemen. De V&G coördinator uitvoering van het project of projectverantwoordelijke van de Opdrachtnemer bepalen het onderwerp van de maandelijkse Toolbox-meeting. Zo nodig kan de frequentie van de Toolbox worden verhoogd op basis van actuele aanleidingen.

Van de uitvoering van de Toolbox-meeting vindt registratie plaats onder vastlegging van datum, onderwerp en aanwezigen.

4.6 Bouwplaats introductie en training voor VGM

Iedereen die werkzaamheden verricht op de Universiteit Utrecht, moet de juiste training en/of introductie doorlopen voordat hij of zij toegang krijgt tot de bouwplaats.

4.6.1 Veiligheidsinstructiefilm Opdrachtgever

Het Woonbedrijf heeft een veiligheidsinstructiefilm gericht op werkzaamheden op bouw- en onderhoudslocaties. Tijdens deze veiligheidsinstructiefilm zullen de Golden Rules of Safety centraal staan.

Voor onderhoudsmedewerkers en alle leidinggevenden is het verplicht om deze instructiefilm te volgen.

Na het zien van deze instructiefilm door de medewerker kan er een pas en/of sleutels worden aangevraagd die toegang geven tot de bouw-, of onderhoudslocaties. De verstrekker van de pas en/of de sleutel zal vragen of de instructiefilm bekeken is.

4.6.2 Project specifieke instructie Opdrachtnemer

Naast de algemene veiligheidsinstructiefilm van Het Woonbedrijf dient de Opdrachtnemer (V&G coördinator uitvoering) voorlichting & instructie te geven over de project specifieke aandachtspunten aan (nieuwe) medewerkers vóór aanvang van het werk:

- Presentatie van het specifieke bouwproject;
- Instructie voor het betreden van de bouw locatie;

- Het veiligheidsprogramma van het project;
- Overleg en instructie met betrekking tot V&G onderwerpen;
- Noodprocedures voor brand, evacuatie en Eerste Hulp Bij Ongelukken (EHBO);
- Melden, registratie en onderzoek van incidenten melden;
- Veilige werkmethoden en gebieden;
- De procedure voor werkvergunningen;
- Dagstart;
- Brandpreventie en -beveiliging;
- Toezicht en handhaving.

4.6.3 Training en instructie

De Opdrachtnemer moet alle registraties van de training en instructie die medewerkers hebben gevolgd archiveren en gevraagd kunnen overleggen.

In onderstaande tabel is een lijst opgenomen met minimum vereisten. Deze lijst is niet compleet en geeft alleen de minimumvereisten weer. De Opdrachtnemer dient te beschikken over een actuele lijst van risicovolle beroepen en de daarvoor benodigde diploma's/certificaten. Deze registratie dient op het project aanwezig te zijn.

Gereedschap, apparatuur en activiteiten	Opleidings- certificaat verplicht
Graafmachines	❖
Bedrijfshulpverlening	❖
Heftruck/verreiker	❖
Werken op hoogte- gebruik van valbeveiliging	❖
Heffen en hijsen (kraanmachinist, aanpikkelateur, hijsbegeleider)	❖
Hoogwerke/schaarlift	❖
Afhankelijke adembeschermingsmiddelen (perslucht)	❖
Steigerbouwers	❖
Werk aan elektrische installaties onder spanning	❖
Besloten ruimten	❖
Werken met gevaarlijke stoffen	❖

4.7 Bouwelektra

De Opdrachtnemer stelt een plan op voor de noodzakelijke bouwelektra binnen het project. Dit plan dient getoetst en goedgekeurd te worden door Opdrachtgever. Indien aangesloten wordt op energie faciliteiten van Opdrachtgever dient Opdrachtnemer hiervoor een Werkvergunning aan te vragen en het plan als bijlage toe te voegen.

Het doel van dit plan is het vaststellen van eisen met betrekking tot de elektrische voorzieningen op de bouw- en onderhoudslocatie. Er zijn minimaal tekeningen en informatie van het noodzakelijke vermogen aanwezig van elektrische verdeelkasten. Deze informatie dient tijdens het project te worden geactualiseerd.

Tijdelijke meterkasten (hoofdverdeelkast) dienen afgesloten te zijn, stabiel staan, binnen het bouwgebied aanwezig, voorzien van een groepsindeling en voorzien van aardlekschakelaars (300mA bij > 32A en 30mA bij < 32A (ook bij 400 V). Aardlekschakelaar dienen minimaal maandelijks te worden getest. Sleutels mogen alleen in het bezit zijn van bevoegd personeel. Verdeelkasten zijn voorzien van een waarschuwingsmarkering voor elektrisch gevaar. Er dienen voldoende subverdeelkasten (gesloten) te worden geplaatst. Voorzien van een aardlekschakelaar, maximaal één maal doorlussen, beperkt aantal verlengkabels en haspels.

- Kabels zodanig plaatsen dat ze niet kunnen worden beschadigd door verkeer, transport en werkzaamheden;
- Bij voorkeur kabels op hoogte brengen. Maar voorkom doorhangen door korte ophangconstructies;
- Bij toepassing boven /transportroutes/wegen voldoende hoogte realiseren ;
- Kabels voor huishoudelijk gebruik zijn niet toegestaan.

Op duidelijke en goed toegankelijke plaatsen op de werk- of productievloer zijn stroomonderbrekers aanwezig. Naast de apparatuur zijn ook machines voorzien van stroomonderbrekers.

4.8 Voorschrift veiligheidsmarkeringen

Het voorschrift veiligheidsmarkeringen is tijdens de gehele duur van de werkzaamheden van toepassing voor bouw-, en onderhoudslocaties of wegen/looppaden die door werknemers van de Opdrachtnemer of diens sub-Opdrachtnemers worden gebruikt.

4.8.1 Algemeen

Bouw- of onderhoudslocaties met specifieke risico's, moeten worden gemarkeerd. Op deze locatie mogen zich alleen werknemers bevinden die daar werkzaam zijn. Voor andere werknemers is de toegang tot deze locatie streng verboden. Gebieden met specifieke risico's worden afgezet door middel van een vaste rood-witte veiligheidsmarkering. Dergelijke werkgebieden mogen alleen met toestemming van de uitvoering worden betreden.

4.8.2 Toepassing type veiligheidsmarkering

Een veiligheidsmarkering is bedoeld om te waarschuwen voor specifieke risico's en het betreffende werkgebied te markeren. De werkgebied afzettingen kunnen "zacht" of "hard" zijn, afhankelijk van het risico:

- Linten (zachte versperringen) dienen als zeer kortstondige waarschuwingen of toegangsbeperkingen en mogen niet als randbeveiliging worden gebruikt;
- "Harde"- afzettingen worden gebruikt als bescherming tegen blootstelling aan langdurige gevaren, voor toegangsbeperking en/of als valbeveiliging. Rondom een sparing in de vloer of gat in de grond wordt vaste leuningwerk geplaatst die een horizontale en verticale kracht kan weerstaan om te voorkomen dat personen het gat of de opening in lopen op momenten dat de afdekplaat van het gat/de opening is of wordt verwijderd.

Bouwmedewerkers en bouw-/leveringsverkeer moeten fysiek worden gescheiden door vast leuningwerk (barriers/geleiderail) met duidelijk aangegeven oversteekplaatsen.

Binnen afzettingen voor korte tijd, richtlijn is minder dan 24 uur.

- a) Paal en lint (bijv. Tensa Barriers). Achter paal en lint mag niet met machines wordt gewerkt in verband met overlast door geluid en stof.
- b) Schaarhekken. Te gebruiken voor een afzetting van werkerterreinen en machinekamers van vaste installaties, waarvan draaiende delen onder continu toezicht staan. Achter schaarhekken mag niet met machines worden gewerkt in verband met overlast door geluid en stof.

Binnen afzettingen voor langere tijd en/of werkzaamheden met stof- en geluidsproductie (gebruik machines):

- a) Bouwschotten
- b) Stofschotten

4.8.3 Veiligheidssignalering

Bouwlocaties worden in principe altijd rondom afgezet. In de gebouwen met bouwschotten en buiten de gebouwen met bouwhekken. Veiligheidssignalering wordt bij iedere ingang van het bouwgebied aangebracht door middel van bouwboarden in de bekende huisstijl van de Universiteit Utrecht en afhankelijk van het project tweetalig. Op de boarden is minimaal de volgende informatie met pictogrammen en tekst aangegeven:

- Alleen bevoegd personeel;
- Verplichte PBM ;
- Chauffeurs melden bij;
- Alle medewerkers melden bij uitvoerder;
- Golden Rules of Safety van Het Woonbedrijf.

Daarnaast gelden de volgende eisen:

- Veiligheidssignaleringen aanbrengen gericht op de aanwezige risico's zoals brandgevaar, elektrische apparatuur, spelingen, vallende voorwerpen, schadelijk geluid, water- en energievoorzieningen, elektrische leidingen boven hoofd niveau en andere gevaren;
- Gebodsborden plaatsen om het gebruik van persoonlijke beschermings- middelen aan te geven en specifieke instructies te geven voor de specifieke taken of omstandigheden zoals bijvoorbeeld achteruit in parkeren en PBM-vrije zone;
- Verbodsborden plaatsen voor toetredingsverbod., verbod roken en open vuur, parkeerverboden en andere niet-toegestane handelingen;
- Brandpreventie signaleringen plaatsen bij brandbestrijdingsvoorzieningen (bijv. brandblussers, brandkranen, aansluitpunt droge stijgleiding blusdekens enz.);
- Alle nooduitgangen, doorgangen, branddeuren, EHBO-posten, oogdouches en nood verzamel punten moeten worden gemarkeerd met pictogrammen;
- De veiligheidsmarkeringen moeten regelmatig worden schoongemaakt en bij beschadiging direct worden vervangen.

4.8.4 Spelingen in vloeren en muren

Werknemers die spelingen in een vloer of muur maken, moeten daarvoor toestemming hebben van hun leidinggevende. De leidinggevende van een werknemer die een speling in een vloer of muur maakt, is er verantwoordelijk voor dat dit gat of die opening op de juiste wijze wordt afgedekt. De leidinggevende moet voordat er een speling in een vloer of muur wordt gemaakt, ervoor zorgen dat er geschikte fysieke afzettingen worden aangebracht. Alléén veiligheidsmarkering rond een speling is niet voldoende, dit kan immers niet verhinderen dat werknemers in het gebied kunnen komen waar het gat of de opening zich bevindt. Dit geldt ook voor 'franse hekken' binnen 2 meter van de rand van de speling.

- Op de afdekking van de vloersparing mag wegens gevaar voor overbelasting geen materiaal worden opgeslagen;
- Iedereen die zich binnen een afgezet gebied rondom een vloer- of muursparing bevindt werkt (gevaarzone 4 meter) moet verplicht geschikte valbeveiliging te dragen;
- Op afdekkingen voor vloersparingen mogen geen steigers of hoogwerkers worden geplaatst, tenzij voldoende draagkrachtig en goedgekeurd door de V&G-afdeling van de MainOpdrachtnemer;
- Als een van de bij deze richtlijn genoemde soorten afdekking moet worden verwijderd, moet(en) de werknemer(s) die dit gaat/gaan doen, altijd toestemming hebben van zijn/haar/hun leidinggevende. De leidinggevende zal dan het gebied waar de afdekking(en) moet(en) worden verwijderd, inspecteren om te bepalen welke beheersmaatregelen er moeten worden genomen;
- Alle afdekkingen van spelingen moeten als volgt worden gemarkeerd: 'VLOERSPARING – GEVAAR, NIET VERWIJDEREN';
- Spelingen in vloeren en muren zijn toestaand onder de voorwaarden zoals omschreven in het V&G-plan inclusief een TRA.

4.9 Standaard bouwplaatsregels

In bijlage 10 is een set aan minimale bouwplaatsregels opgenomen. Deze regels moeten minimaal terugkomen in het bouwplaats reglement van Opdrachtnemer en voor aanvang worden besproken.

5 Milieu

5.1 Gevaarlijke stoffen

5.1.1 Inventarisatie van gevaarlijke (afval) stoffen

Er moet een inventarisatie worden gemaakt van gevaarlijke, bodembedreigende en/of giftige (afval/vloeistoffen) stoffen, inclusief de hoeveelheden, die op locatie aanwezig zijn of op enig moment aanwezig zullen zijn. Bij de inventarisatie moet een locatiekaart worden gevoegd, waarop is aangegeven waar de stoffen zijn opgeslagen.

De inventarisatie en de kaart worden iedere maand geactualiseerd, of net zo vaak als nodig, om ervoor te zorgen dat de inventaris een actuele en accurate opgave is van de op de locatie aanwezige stoffen.

Er moet een kopie van de inventarisatie aanwezig zijn bij de toegang van de locatie voor hulpdiensten en in de opslaglocaties.

5.1.2 Opslaglocaties

De permanente en tijdelijke opslaglocaties van gevaarlijke (afval)stoffen moet voldoen aan de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) 15 en zijn voorzien van de juiste gevarensymbolen en waarschuwingsmarkeringen, op alle toegangsdeuren.

Er moet voorkomen worden dat de opgeslagen stoffen, die onder normale omstandigheden of in het geval van een -calamiteit met elkaar kunnen reageren (bijvoorbeeld oxiderende en brandbare stoffen of zuren en basen of andere onverenigbare stoffen).

Er mogen geen bijtende, brandbare en ontplofbare stoffen of containers die onder druk staan, worden opgeslagen in zones die openbaar toegankelijk zijn.

Gevaarlijke- en bodembedreigende vloeistoffen moeten, ongeacht de hoeveelheid, worden opgeslagen op of boven een lekbak of in dubbelwandige containers om lekken te voorkomen.

De opslag van gevaarlijke (afval)stoffen op locatie moet beperkt blijven tot de benodigde hoeveelheid voor het werk. Bij werkzaamheden in zones die voor het publiek toegankelijk zijn, mogen gevaarlijke stoffen nooit onbeheerd achterblijven.

Lege tanks en containers moeten dagelijks van de werkplek worden verwijderd en mogen op openbare plaatsen nooit onbeheerd achterblijven.

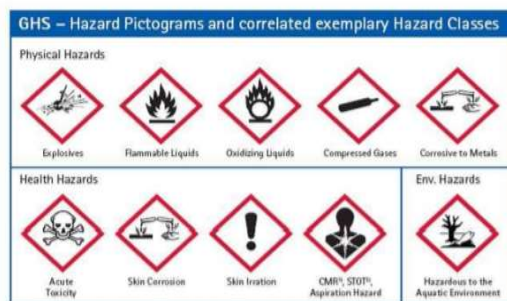
De opslag van gasflessen op voor het publiek toegankelijke plaatsen is uitdrukkelijk verboden. Tijdens lunchpauzes of aan het eind van een dienst (shift) moeten gasflessen worden opgeborgen op een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek of onbevoegden.

Veiligheidsinformatiebladen en beheersing van gevaarlijke stoffen (VIB/SDS)
De Opdrachtnemer draagt er zorg voor dat van alle te gebruiken gevaarlijke stoffen veiligheidsinformatiebladen (VIB) op de projectlocatie aanwezig zijn.
Eerstehulpverleners moeten toegang hebben tot de veiligheidsinformatiebladen.

Het gebruik van gevaarlijke (afval)stoffen moet onderworpen zijn aan een V&G-risicobeoordeling. In deze risicobeoordeling wordt tevens de maximale hoeveelheid bepaalt (dagvoorraad) die op de werkplek aanwezig mag zijn. De risicobeoordeling moet onderdeel zijn van de V&G-briefing voorafgaand aan de werkzaamheden. De informatie wordt gebruikt tijdens gebruik, opslag en afvoer van materialen en de keuze van de risicobeheersingsmaatregelen en noodmaatregelen.

5.1.3 Labels voor opslag

De Opdrachtnemer stelt een procedure op om ervoor te zorgen dat containers die worden gebruikt voor opslag of transport van gevaarlijke (afval)stoffen op de projectlocatie, op de juiste wijze worden gelabeld, inclusief vermelding van de fysieke gevaren en de gezondheidsrisico's van de stoffen in de containers. Voor het labelen tijdens transport moet de ADR-regelgeving (**A**ccord relatief au transport international de marchandises **D**angereuses par **R**oute) worden geraadpleegd.

Voorbeelden van veiligheidssignaleringen.

5.1.4 Persoonlijke Beschermings Middelen (PBM) (chemische stoffen)

Wanneer collectieve maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden met gevaarlijke stoffen niet haalbaar of ontoereikend zijn, moeten de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en voorzieningen voor chemische hygiëne aanwezig zijn en worden gebruikt voor transport, gebruik en opslag van gevaarlijke of giftige stoffen.

Op basis van een TRA moet worden bepaald welke persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) er moeten worden gebruikt.

5.1.5 Noodvoorzieningen en -apparatuur

- Spill kit: op locaties waar vloeibare gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of gebruikt, moet een spill kit aanwezig zijn;
- Brandblusvoorzieningen: brandblusvoorzieningen moeten worden gekozen aan de hand van de aard van de gevaarlijke stoffen en hun hoeveelheid;
- Oogdouche en nooddouche: op plaatsen waar het risico bestaat dat de ogen van medewerkers in contact komen met bijtende, sterk irriterende of giftige chemicaliën, moeten oogdouchevlessen aanwezig zijn. De vloeistof in persoonlijke oogdouches moet maandelijks visueel worden gecontroleerd. Bij gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen boven de PGS15 normering dient op basis van een TRA of de aanwezigheid van vaste oogdouches of nooddouches noodzakelijk is.

5.2 Watermanagement

5.2.1 Onttrekken en lozen van grondwater

In geval waarbij (grond)water onttrokken en geloosd moet worden, wordt dit vastgelegd in of is onderdeel van een V&G-plan onder Water- en Bodemanagement. Voor de benodigde vergunning(en) en/of melding(en) zal de onttrekking en lozing getoetst moeten worden via de afdeling Buitenruimte van de Universiteit Utrecht die deze op basis van verstrekte gegevens zullen verzorgen. Hiervoor zal het project onderstaande gegevens moeten aanleveren:

- Een beschrijving van de locatie/installatie waar en hoe het (grond)water onttrokken en geloosd zal gaan worden;
- In geval van verontreinigd (grond)water moeten de juiste maatregelen bepaald en toegepast worden zodat de lozing dermate gezuiverd wordt, zodat aan de toepasselijke regelgeving wordt voldaan.

Bij het omschrijven van de bovenstaande punten moet ook rekening gehouden worden met de technische gegevens zoals afvloeiingscoëfficiënten, topografische aspecten, meteorologische geschiedenis, ontwerpcriteria, operationele criteria en het noodplan. En daarnaast een onderbouwing om ervoor te zorgen dat de locatie/installatie accuraat wordt omschreven en dat de maatregelen correct zijn opgesteld voor de locatie/installatie en de projectomstandigheden.

5.3 Luchtkwaliteit

Bronnen van luchtverontreiniging, zoals stof, koolmonoxide, Lasrook of verbrandingsgassen kunnen voorkomen in concentraties die beheersing van de blootstelling aan deze bronnen noodzakelijk maken. De Opdrachtnemer moet, waar nodig, de luchtkwaliteit laten analyseren om informatie te verkrijgen over mogelijke verontreinigingen. Wanneer de luchtkwaliteit onvoldoende is, moeten de volgende strategieën worden toegepast.

5.3.1 Afzuiging en filtratie

Voordat beheersmaatregelen worden overwogen om de ventilatie en daarmee de luchtkwaliteit te verbeteren, moet eerst worden gekeken of de bron van de verontreiniging kan worden weggenomen (arbeidshygiënische strategie: bronaanpak). Bij Stof veroorzakende werkzaamheden dient stofafzuiging te worden toegepast. Indien bronafzuiging niet mogelijk is dient er te worden verneveld. Verbrandingsmotoren zijn niet toegestaan binnen de gebouwen. Bij lasprocessen dient bronafzuiging te worden toegepast. Filters van afzuigapparatuur dient tijdig volgens de gebruikershandleiding te worden vervangen. Indien Stof veroorzakende werkzaamheden in operationeel gebied worden uitgevoerd, dienen deze in afgesloten ruimtes plaats te vinden zodat de personen er geen last van hebben. Verontreinigingen van Stof dienen met stofzuigers met de juiste filters te worden verwijderd.

5.3.2 Verbetering van de ventilatie

Als de bron van de luchtverontreiniging niet kan worden weggenomen of kan worden afgezogen, dan dient de ruimteventilatie te worden verbeterd. Door de lucht in een afgesloten ruimte af te zuigen kan verontreinigde lucht naar buiten worden geleid of weg worden geleid van de plaats waar wordt gewerkt. Ventilatiesystemen moeten regelmatig worden schoongemaakt en geïnspecteerd om ophoping en biologische groei (bacteriën, schimmels of virussen) te voorkomen.

5.3.3 Luchtreinigers

Wanneer verbetering van de ventilatie niet effectief is, moet worden overwogen luchtreinigers te installeren. Het type luchtreinigers dat geschikt is voor het verwijderen van specifieke afvalstoffen, moet worden gekozen op basis van analysegegevens die door middel van metingen zijn verkregen. Als bekend is welke afvalstoffen in de lucht zitten, wordt de keuze bepaald aan de hand van de bekende risico's.

5.3.4 Uitlaatgassen

De Universiteit Utrecht heeft meerdere duurzaamheidsambities. Om dit te bereiken zetten wij een groot aantal initiatieven in. Om bij te dragen aan deze ambities streeft de Opdrachtnemer naar inzet van transportmiddelen op elektriciteit of met een emissie op niveau Euro 6.

5.4 Stofbestrijding

Maatregelen voor bestrijding van stof gelden voor alle activiteiten waarbij mogelijk verontreiniging van lucht of water door stof in de lucht kan optreden en die een nadelige invloed kunnen hebben op de activiteiten op Universiteit Utrecht.

Onder stofbestrijding vallen maatregelen ter beperking of voorkoming van overdracht van stof via oppervlakken of via de lucht tijdens bouw- en onderhoudswerkzaamheden.

Onder de volgende omstandigheden zijn maatregelen voor stofbestrijding noodzakelijk:

- Binnen activiteiten waarbij stof vrijkomt;
- Buiten activiteiten waarbij stof vrijkomt en die invloed kunnen hebben op de omgeving (of bij ventilatie aanzuigroosters);
- Buiten activiteiten waarbij stof vrijkomt en die invloed heeft op medewerkers, studenten, passanten en anderen;
- Buiten activiteiten waarbij stof vrijkomt en die invloed kunnen hebben op het verkeer.

Maatregelen voor stofbestrijding moeten, indien vermoedelijk van toepassing, worden beschreven in de TRA als onderdeel van het werkplan.

Gereedschap dat stof veroorzaakt, moet worden aangesloten op een effectief afzuig- en filtersysteem dat in overeenstemming met de eisen van de fabrikant wordt onderhouden. Indien mogelijk wordt het materiaal behandeld met een stofbindende substantie. In zones die toegankelijk zijn voor het publiek, moeten activiteiten waarbij stof vrijkomt, worden beperkt. Eventueel vrijgekomen stof dient te worden opgezogen met een stofzuiger met het juiste type filter.

Bij de implementatie van de hieronder genoemde beheersmaatregelen moet de Opdrachtnemer de effectiviteit en de potentiële impact op het milieu (lucht, water, grond) beoordelen. Tijdens werkzaamheden in operationeel gebied waarbij veel stof vrijkomt, moet de Opdrachtnemer de volgende beperkende maatregelen treffen:

- De bouwlocaties van naastgelegen ruimten afbakenen met behulp van duidelijke markering;
- Uitloopmatten neerleggen bij de ingangen naar de bouwgebieden om ervoor te zorgen dat er minder stof en vuil van de werkplek wordt verspreid naar de omliggende gebieden;
- Zorgen voor afscherming bij de ingang tot het bouwgebied, een afzuigsysteem in de werklocatie die de lucht afvoert of gefilterd recirculeert (onder ander ventilatieroosters afplakken);
- Alle deuren die niet worden gebruikt voor toegang tot het bouwgebied, stofdicht afsluiten met tape;
- Voorafgaand aan sloopwerkzaamheden alle doorvoeren in wanden stofdicht afsluiten;
- Waar nodig tijdens stof producerende activiteiten water vernevelen het stof neer te slaan en hiermee te beperken;
- Regelmatig (wekelijks) schoonmaken van de bouwlocaties;
- Bouwafval afgedekt afvoeren, via een vooraf door Het Woonbedrijf bepaalde route, of het afval buiten werktijden afvoeren.

Wanneer er in het werkplan geen maatregelen zijn vastgesteld dan mag het werk niet starten en zal er eerst een TRA moeten worden opgesteld.

5.5 Geluidsbeheersing

Wanneer het aannemelijk is dat er sprake zal zijn van aanhoudende geluidsoverlast, moet de Opdrachtnemer een geluidsonderzoek laten uitvoeren voor alle activiteiten. Deze beoordeling moet regelmatig worden geëvalueerd.

Op basis van deze evaluatie moeten afgebakende zones worden vastgesteld. Er moet markering worden aangebracht om de zones met veel geluidsoverlast te markeren, evenals duidelijk gedefinieerde grenzen en de persoonlijke beschermingsmiddelen die vereist zijn bij betreding van deze zones.

De Opdrachtnemer zorgt voor voorlichting en instructie om medewerkers bewust te maken van situaties waarin zij mogelijk 8 uur lang worden blootgesteld aan een geluidsniveau hoger dan 80 dB(A). Er zal speciale aandacht worden besteed aan de risico's en beheersmaatregelen.

Ploegendiensten van langer dan 8 uur gedurende een werkweek langer dan 5 dagen moeten worden aangepast, zodat het geluidsniveau equivalent aan 8 uur/5 dagen per week niet wordt overschreden. In deze situaties is specialistisch advies noodzakelijk om de aanvaardbare niveaus en/of gehoorbeschermingsmiddelen bij langere blootstelling aan geluid te bepalen.

5.6 Verkeersmanagement

De Opdrachtnemer stelt voor bouwlocaties een Verkeersmanagementplan op waarin rekening wordt gehouden met de eisen in deze paragraaf en met de richtlijnen van CROW 96b.

Voor verkeersmaatregelen buiten de bouwlocaties dient de Opdrachtnemer zich te houden aan de "Uitvoeringsrichtlijnen Buitenruimte" Universiteit Utrecht, zie bijlage 9. Voor de vergunningverlening dient een tot in detail uitgewerkt verkeersplan te worden ingediend.

Voetgangers en voertuigen moeten te allen tijde en in alle gevallen van elkaar worden gescheiden door middel van fysieke barrières. Plaatsen waar barrières en fysieke bescherming aanwezig zijn bij oversteekpunten voor voetgangers, moeten worden beoordeeld op verkeersveiligheid.

Alle voertuigen die worden gebruikt voor activiteiten van Het Woonbedrijf, moeten verkeersveilig zijn (geen defecte lampen, versleten of beschadigde banden, vloeistoflekken, gebarsten of gebroken spiegels of ramen, beschadigde carrosseriepanelen of deuren, defecte autogordels of stoelen en geen rommel op de vloerplaten. Bovendien mogen ramen van voertuigen niet worden afgedekt met gordijnen, karton, kranten, zilverpapier, enzovoort).

Als voertuigen de bouwlocatie binnen rijden, moeten de zwaailichten doorlopend aan zijn. De Opdrachtnemer dient zich te houden aan de regels die op de Universiteit Utrecht voor dergelijke apparatuur gelden.

Alle bouwvoertuigen die achteruit kunnen rijden, moeten beschikken over een achteruitrijsignalering en camera. Bovendien moet er in drukke zones en in voor het publiek toegankelijke zones een vaste en gecertificeerde verkeersregelaar aanwezig zijn om de chauffeur bij het achteruitrijden te assisteren. Wanneer de chauffeur zich niet houdt aan de verkeersregels van de bouwlocatie, kan hem/haar de bevoegdheid worden onttrokken.

Opdrachtnemers moeten de snelheidslimiet aanduiden en ervoor zorgen dat deze wordt nageleefd.

Alle toegangswegen en overige wegen en looproutes moeten voldoende worden verlicht, naar behoren worden gemarkeerd en goed worden onderhouden.

De Opdrachtnemer moet alle vereiste verkeersvoorzieningen en -beveiligingen installeren, onderhouden en verwijderen.

Alle graafwerkzaamheden moeten op een veilige afstand worden afgezet met harde versperringen, voor afscherming van de zone voor verkeer en om te voorkomen dat de zijkant van de graafplek wordt overbelast.

Tijdelijke lichten en verlichtingsinstallaties mogen niet zo worden geplaatst dat ze een belemmering of een gevaar vormen en deze lichten mogen niet worden geplaatst of gebruikt op een manier die visuele of fysieke hinder veroorzaakt voor de omgeving of het verkeer op de openbare weg.

5.7 Beheer van afval en gevaarlijk afval

Opdrachtnemers moeten de productie van afval beperken en naar mogelijkheden zoeken voor optimaal hergebruik van afval.

Afvalmaterialen moeten worden gescheiden zodat het materiaal zijn waarde behoudt en efficiënt kan worden verwerkt.

Alle afval moet op locatie en uitsluitend op daarvoor aangewezen plaatsen gescheiden worden ingezameld. De Opdrachtnemer moet zelf zorgdragen voor (tijdelijke) gescheiden opslagvoorzieningen.

Het is niet toegestaan verschillende afvalstoffen te mengen op basis van aard, samenstelling en /of concentratie. Uitzonderingen op het mengverbod zijn eigen afvalstoffen die redelijkerwijs niet gescheiden kunnen worden gehouden. Uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn al hun afvalstoffen gescheiden te houden en gescheiden af te geven, behalve als dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevraagd. Gevaarlijk afval (waaronder asbest) moet een bedrijf te allen tijde gescheiden houden.

Alle afval moet worden geëvalueerd om te bepalen of het gevaarlijk is. Deze evaluatie kan onder meer bestaan uit analyse in een laboratorium, kennis van het proces en het raadplegen van de veiligheidsinformatiebladen. Alle afval moet worden geëvalueerd indien de bijbehorende materialen, processen of omstandigheden veranderen of wanneer dit vereist is in verband met een vergunning of ontheffingen in het kader van de werkzaamheden.

Alle containers en andere voorzieningen die worden gebruikt voor opslag van gevaarlijke (afval-)stoffen, dienen te voldoen aan de PGS15 en moeten in goede staat verkeren (geen deuken, roest, scheuren of zwakke plekken), geschikt zijn voor het afval en te allen tijde gesloten zijn (behalve bij het toevoegen van afval en het legen van de container).

(Gevaarlijke) afvalstoffen dienen te worden getransporteerd door een erkend transporteur en te worden afgegeven c.q. ingezameld bij een daarvoor erkend bedrijf. Voor de afvoer van afvalmaterialen moet een bedrijf voor verwerking van gevaarlijk afval worden gecontracteerd. Alle afval moet, indien van toepassing, deugdelijk worden verpakt voor transport naar een externe locatie.

Alle transport of afvoer van gevaarlijke of giftige stoffen moet, indien van toepassing, vergezeld gaan van een exemplaar van het veiligheidsinformatieblad voor die stof.

Tijdens transport naar een externe locatie moet alle gevaarlijk afval vergezeld gaan van een Verklaring Gevaarlijke Stoffen (tenzij er een vrijstelling door de bevoegde instanties is afgegeven), het materiaal moet correct zijn gemarkeerd en gelabeld, en het transport moet worden uitgevoerd in overeenstemming met de regelgeving. In de vrachtwagen moet een noodplan aanwezig zijn.

6 Security en toegangsregelingen

De Universiteit Utrecht is een open instelling welke op veel plaatsen voor iedereen vrij toegankelijk is. Maar we hebben ook afdelingen die niet zondermeer betreden mogen worden, hiervoor gelden dan ook toegangsregels.

6.1 Toegangsregelingen

Het is nadrukkelijk verboden om je buiten de openbare plaatsen te begeven en op plaatsen waarvoor je geen toestemming hebt in het kader van de werkzaamheden die je gaat uitvoeren, ook al heb je een pas of sleutel.

Je bent verplicht je "altijd" eerst aan te melden bij een regioloeket of de contactpersoon van Opdrachtgever alvorens je naar je werklocatie begeeft.

Voor het verkrijgen van een toegangspas met de benodigde autorisatie(s) en/of sleutels moet contact gezocht worden met één van de regioloeketten of via de contact persoon van Opdrachtgever.

Bij het aanmelden wordt tevens nagegaan of je voor je werkzaamheden een werkvergunning nodig hebt en/of je beschikt over een geldig VCA certificaat.

6.2 Security

Onze samenleving en ook onze organisatie wordt steeds complexer en daarmee kwetsbaarder voor aanvallen van buitenaf of van binnenuit. Houdt er rekening mee dat je aangesproken kunt worden door een beveiligder, een receptionist of medewerker van de Universiteit Utrecht, bijvoorbeeld als ze zien dat je de weg niet weet of dat je werkzaamheden tot overlast zijn voor de omgeving of dat je je niet aan de afspraken (regels) houdt.

Volg aanwijzingen op van beveiligers, ze zullen je uitleggen wat de reden is van het geven van een aanwijzing. Dit geldt zeker bij calamiteiten waar bijvoorbeeld ook de bedrijfshulpverlening aanwijzingen geeft om bijvoorbeeld een gebouw of gebied te verlaten.

6.3 IT-Security

We delen veel informatie met elkaar en vaak ook gevoelige informatie. IT-veiligheid is voor de universiteit Utrecht van groot belang, steeds vaker zijn grote instellingen als de onze doelwit van cyber aanvallen en/of criminaliteit. Wees alert op het delen van (privacy) gevoelige informatie en/of phishing. Het versturen van grote bestanden doe je met behulp van [SURFfilesender](#), doelgroep medewerkers UU. Wanneer je een bestand met gevoelige data wilt versturen, kun je met SURFfilesender versleuteling (encryptie) aanzetten. De ontvanger kan het bestand dan alleen openen met het wachtwoord dat jij hebt gekozen. Dit moet je dus los van het bestand doorgeven.

Vermoed je misbruik van universitaire informatie, systemen, apparatuur of overige IT-voorzieningen? Een datalek? Of inbreuk op de universitaire informatiebeveiliging? Of wil je een calamiteit melden? Neem dan zo snel mogelijk contact met het Computer Emergency Response Team (CERT) op.

Contactgegevens

Het Computer Emergency Response Team (CERT-UU) is 7 dagen per week bereikbaar van 8.00 – 23.00 uur.

Spoed? Bel +31 (30) 253 5959
Geen spoed? Email naar cert@uu.nl

7 Calamiteitenplan

7.1 Bedrijfs hulpverlening

Tijdens de bouwplaats-introductie wordt de Bedrijfs hulpverlening van de Universiteit Utrecht besproken alsmede het algemene alarmnummer 030-253 4444.

7.1.1 Calamiteitenplan van de Opdrachtnemer

De Opdrachtnemer moet per project een calamiteitenplan ontwikkelen met daarin de acties die de Opdrachtnemer onderneemt bij noodsituaties zoals brand, EHBO en evacuatie inclusief hoe en wanneer rapportage- en noodprocedures in gang moeten worden gezet. Dit plan dient door Opdrachtgever getoetst en goedgekeurd te worden.

Het is de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer dat deze eisen aan alle onder betrokken partijen worden gecommuniceerd. De Opdrachtnemer moet aanvullend een noodplan ontwikkelen voor de volgende risicovolle werkzaamheden:

- Werken op hoogte – reddingsplan voor een in valbeveiliging hangend persoon;
- Besloten ruimte – noodplan voor de evacuatie van personen uit een besloten ruimte;
- Torenkraan – noodplan voor de evacuatie van personen uit de cabine van de kraan;
- Alleen werken op een afgelegen locatie – noodplan voor het redden van een persoon die op een afgelegen locatie werkt;
- Brand – noodplan bij brand.

De aanvullende noodplannen moeten aan medewerkers met risicovol werk worden gecommuniceerd en de Opdrachtnemer moet regelmatig oefeningen om de goede werking van het noodplan te controleren.

Op de projectlocatie dient op strategische plaatsen een Alarmkaart aanwezig te zijn.

Tijdens de kick-offmeeting is een actuele project specifieke Alarmkaart beschikbaar en wordt besproken.

8 Registreren van ongevallen, bijna-ongevallen of gevaarlijke situaties

De Universiteit Utrecht wil dat alle medewerkers en studenten veilig en gezond kunnen werken en studeren. Daarom is het belangrijk dat je ongevallen, bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties altijd meldt, dit geldt ook als je Opdrachtnemer bent. Daaruit leren we hoe we het beter, veiliger en gezonder kan. Zo voorkomen we dat incidenten (opnieuw) optreden.

Van toepassing is de procedure "[Registreren van een ongeval, een bijna-ongeval of een gevaarlijke situatie](#)" zoals aangegeven op intranet onder "Veilig en Gezond werken bij de UU".

Heb je een (solis-id) account van de Universiteit Utrecht dan dien je je melding direct te registreren in het registratiesysteem in Topdesk (<https://uu.topdesk.net/>)

Ben je niet in bezit van een account dan dien je een ongeval, een bijna-ongeval of een gevaarlijke situatie direct te melden aan je contactpersoon van de Opdrachtgever van de Universiteit Utrecht.

9 Handhaving van V&G en disciplinaire acties

Voor iedereen die zich niet houdt aan de normen die in dit document worden beschreven, zullen door Het Woonbedrijf disciplinaire maatregelen worden getroffen, met als uiterste maatregel verwijdering van de project- en onderhoudslocaties van het Woonbedrijf.

10 Bijlagen

- Bijlage 1: Procedure werkvergunningen
- Bijlage 2: Bedrijfsvoering van elektrische laagspanningsinstallaties
- Bijlage 3: Bedrijfsvoering van elektrische hoogspanningsinstallaties
- Bijlage 4: LOTOTO procedure mechanische installaties en apparatuur
- Bijlage 5: Overdrachtsformulier verantwoordelijkheid NEN3140
- Bijlage 6: Overdrachtsformulier verantwoordelijkheid Mechanisch
- Bijlage 7: Veiligheidsregels bij werkzaamheden in laboratoria
- Bijlage 8: Uitvoeringsrichtlijn Buitenruimte
- Bijlage 9: Asbest Beheersplan
- Bijlage 10: Bouwplaatsregels
- Bijlage 11: Richtlijn alleen werken